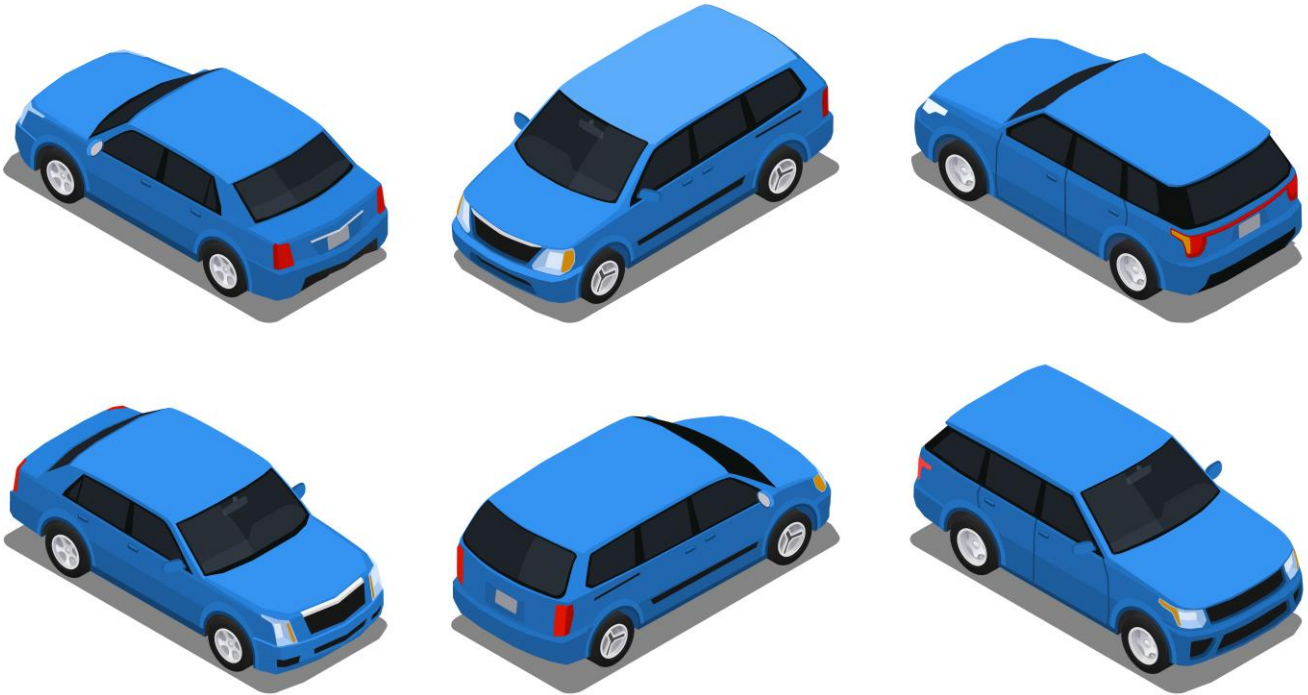




URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba



РЕВИЗИЈА УЧИНКА

„УПРАВЉАЊЕ ВОЗНИМ ПАРКОМ У ИНСТИТУЦИЈАМА БИХ“

Сарајево, децембар 2023. године

УПРАВЉАЊЕ ВОЗНИМ ПАРКОМ У ИНСТИТУЦИЈАМА БИХ

Канцеларија за ревизију институција БиХ је провела ревизију учинка на тему: „Управљање возним парком у институцијама БиХ“. Ревизија је проведена у складу са Законом о ревизији институција БиХ, Међународним стандардима врховних ревизионих институција – ISSAI, INTOSAI смјерницама и методологији за рад ревизије учинка врховних ревизионих институција у БиХ.

Канцеларија за ревизију институција БиХ је провела ревизију с циљем да се испита да ли институције БиХ возним парком управљају на ефикасан и економичан начин.

Налази ревизије указују на то да институције БиХ возним парком не управљају на ефикасан и економичан начин. Постоје слабости у системском рјешењу уређења возног парка као и слабости појединачних институција у управљању властитим возним парком.

Донесени прописи за управљање возним парком у институцијама БиХ не уређују на јединствен и свеобухватан начин возни парк и критеријуме за посједовање, набавку и коришћење возила. Не постоје подаци о укупном броју и врстама возила, нити је успостављено праћење примјене и ефеката донесених прописа. Посљедњи пропис Савјета министара о службеним возилима није имао суштинских измјена којима би се унаприједиле слабости уочене ревизијом, а смањено је транспарентност и контролу намјенске употребе возила.

Појединачне институције не поштују досљедно постојеће прописе нити своје управљање возним парком темеље на анализама стања и потреба с циљем ефикасног искоришћења постојећег возног парка и економичне употребе расположивих средстава.

Канцеларија за ревизију је, у складу с одредбама Закона о ревизији институција БиХ, доставила Нацрт извјештаја институцијама које су биле обухваћене проведеном ревизијом. Овим институцијама, према Закону, је остављена могућност да дају своје коментаре и примједбе на Нацрт извјештаја. У предвиђеном року нити једна институција није доставила коментаре и примједбе на Нацрт.

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с.р.

ЗАМЈЕНИК

ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Нецад Хајтић, с.р.

ЗАМЈЕНИЦА

ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Неда Мочевећ, с.р.

Садржај

Коришћене скраћенице.....	6
1. УВОД.....	10
1.1. Позадина проблема и мотиви за студију	10
1.2. Циљ, обим и ограничења ревизије.....	11
1.2.1. Циљ ревизије	11
1.2.2. Обим и ограничења ревизије	11
1.3. Ревизиона питања и критеријуми ревизије	13
1.3.1. Ревизиона питања	13
1.3.2. Критеријуми ревизије`	13
1.4. Извори информација и методе ревизије.....	15
1.5. Структура извјештаја.....	15
2. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ВОЗНОМ ПАРКУ У ИНСТИТУЦИЈАМА БИХ ..	16
2.1. Основни појмови.....	16
2.2. Стратешка одређења и прописи	16
2.3. Стање возног парка и трошкови институција БиХ	19
2.4. Стање возног парка и трошкови институција из узорка.....	21
3. НАЛАЗИ.....	22
3.1. Системска рјешења за управљање возним парком	22
3.1.1. Прописи за управљање возним парком	22
3.1.2. Праћење, евиденције, анализе и мјере за унапређење.....	26
3.2. Управљање возним парком у институцијама из узорка	30
3.2.1. Примјена прописа о возилима	30
3.2.2. Анализе потреба, стања и трошкова возног парка.....	33
3.2.3. Праћење, анализе и извјештавање	37
4. ЗАКЉУЧЦИ	39
4.1. Системска рјешења за управљање возним парком	39
4.2. Управљање возним парком у појединачним институцијама	40
5. ПРЕПОРУКЕ	41
6. ПРИЛОЗИ	43

Коришћене скраћенице

СКРАЋЕНИЦА	ПУНИ НАЗИВ
БиХ	Босна и Херцеговина
КРИ/Канцеларија за ревизију	Канцеларија за ревизију институција БиХ
ПС/Парламентарна скупштина	Парламентарна скупштина БиХ
Савјет министара	Савјет министара БиХ
ГССМ	Генерални секретаријат Савјета министара БиХ
МФТ	Министарство финансија и трезора БиХ
МЦП	Министарство цивилних послова БиХ
МП	Министарство правде БиХ
АПС	Агенција за поштански саобраћај БиХ
ГП	Гранична полиција БиХ
ДКПТ	Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ
SIPA	Државна агенција за истраге и заштиту БиХ
АС	Агенција за статистику БиХ
IDDEEA	Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ
А	Архив БиХ
ААК	Агенција за антидопинг контролу БиХ
АБХ	Агенција за безбједност хране БиХ
АЗЛП	Агенција за заштиту личних података у БиХ
АЈН	Агенција за јавне набавке БиХ
АЛМС	Агенција за лијекове и медицинска средства БиХ
АНТ	Агенција за надзор над тржиштем БиХ
АО	Агенција за осигурање БиХ
АПКИК	Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције БиХ
АПОСО	Агенција за предшколско, основно и средње образовање БиХ
АПП	Агенција за полицијску подршку БиХ
АРВООК	Агенција за развој високог образовања и обезбјеђивање квалитета
АРИЗ	Агенција за рад и запошљавање БиХ
АФИВ	Агенција за форензичка испитивања и вјештачења БиХ
АШСУК	Агенција за школовање и стручно усавршавање кадрова БиХ
ВНДСА	Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ
ВНМАС	Центар за уклањање мина БиХ
ВСТС	Високи судски и тужилачки савјет БиХ
ДЕИ	Дирекција за европске интеграције БиХ
ДЕП	Дирекција за економско планирање БиХ
ДРАРНБ	Државна регулаторна агенција за радијациону и нуклеарну безбједност БиХ
ЗИКС	Завод за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ
ИА	Институт за акредитовање БиХ
ИИБ	Институт за интелектуално власништво БиХ
ИМ	Институт за метрологију БиХ
ИНЛ	Институт за нестала лица БиХ

ИОЗП	Институција омбудсмена за заштиту права потрошача БиХ
ИОЉП	Институција омбудсмена за људска права БиХ
ИС	Институт за стандардизацију БиХ
КВ	Канцеларија за ветеринарство БиХ
КК	Комисија за концесије БиХ
ККРЈУ	Канцеларија координатора за реформу јавне управе БиХ
КОНС	Комисија за очување националних споменика БиХ
КРЖ	Канцеларија за разматрање жалби БиХ
КС	Конкуренијски савјет БиХ
КХКСП	Канцеларија за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју БиХ
МБ	Министарство безбједности БиХ
МИП	Министарство иностраних послова БиХ
МКТ	Министарство комуникација и транспорта БиХ
МЉПИ	Министарство за људска права и избјеглице БиХ
МО	Министарство одбране БиХ
МСТЕО	Министарство спољне трговине и економских послова БиХ
МЦС	Меморијални центар Сребреница
ОДСЖ	Одбор државне службе за жалбе БиХ
ПРАВ	Правобранилаштво БиХ
РАК	Регулаторна агенција за комуникације БиХ
СДП	Савјет за државну помоћ БиХ
СЗПИ	Служба за заједничке послове институција БиХ
СПС	Служба за послове са странцима
СУД	Суд БиХ
ТУЖ	Тужилаштво БиХ
УЗ	Уред за законодавство БиХ
УЗЗБ	Управа БиХ за заштиту здравља биља
УИО	Управа за индиректно опорезивање БиХ
ФИРА	Агенција за унапређење иностраних инвестиција БиХ
ФП	Фонд за повратак БиХ
ЦИК	Централна изборна комисија БиХ
ЦИПД	Центар за информисање и признавање докумената из области високог образовања
ЦХЈ	Централна хармонизацијска јединица БиХ
ИСФУ	Информациони систем финансијског управљања
Правилник из 2014.	Правилник о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ донесен 2014. године
Правилник из 2023.	Правилник о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ донесен 2023. године
КМ	Конвертибилна марка
km	Километар

Извршни резиме

Канцеларија за ревизију институција БиХ је провела ревизију с циљем да се испита да ли институције БиХ возним парком управљају на ефикасан и економичан начин.

У наставку су најважнији налази и препоруке ревизије:

- Донесени Правилник из 2014. није јасно дефинисао шта све чини возни парк институција БиХ, тј. све врсте и категорије возила, нити су јасно дефинисани критеријуми за посједовање, набавку и коришћење службених и специјализованих возила. Посљедице претходног су неуједначени правилници институција БиХ, који не обухватају све врсте возила и који генеришу различита права корисника и различите трошкове.
- Коришћење возила континуирано током 24 часа није ријешено на јединствен начин. Не постоје јасни критеријуми за додјелу права на коришћење истих. Руководиоцима институција је дато право да сами уреде коришћење возила 24 часа посебним актом. Услијед тога, утврђене су различите праксе које генеришу различита права корисника и различите трошкове.
- Иако је било за очекивати да ће Правилник из 2023. бити унапријеђен, он није имао суштинских измјена, напротив, увођењем одређених одредби транспарентност употребе возила додатно је смањена, а контрола употребе скоро онемогућена.
- Активности на успостављању јасног обиљежавања службених возила институција БиХ нису завршене.
- Ни Савјет министара, као доносилац прописа, ни МФТ, као предлагач и надлежна институција за реализацију, не располажу подацима да ли су све институције донијеле и ускладиле своје интерне прописе како с Правилником из 2014. тако и с Правилником из 2023.
- Савјет министара и МФТ не располажу подацима о усклађености стања возног парка по броју, врсти, праву и класи с прописаним. Такође, планирање буџета за набавке нових возила не заснива се на анализи искоришћености и економичности возног парка.
- Савјет министара и МФТ не располажу подацима о укупном броју и врстама возила за институције БиХ нити постоји једноставан начин добијања тих података.
- Знатан број институција из узорка је посједовао већи број возила или возила више класе од прописаног. Осим поступања која нису у складу с донесеним прописима, наведено за посљедицу има већи и скупљи возни парк, а самим тим и веће трошкове.
- С обзиром на то да је у току студије ревизије донесен нови Правилник из 2023, утврђено је да институције из узорка касне у доношењу интерних прописа о службеним возилима и достави интерних правилника о специјализованим возилима на сагласност Савјету министара.
- Већина институција из узорка нема успостављену праксу провођења анализа стања и трошкова возног парка прије доношења одлука о набавкама нових возила и улагања у одржавање постојећих возила.
- Институције из узорка немају праксу анализирања трошкова одржавања возног парка с циљем остварења уштеда и оправданости даљих улагања у возила.

- Продаја возила се не заснива на свеобухватним анализама стања возног парка и јасном дефинисању приоритета возила за продају.
- Успостављени начин праћења и интерног извјештавања у институцијама из узорка не пружа јасну слику о ефикасности и економичности коришћења возног парка.

На основу налаза и закључака, Канцеларија за ревизију је формулисала препоруке које су упућене Савјету министара, Министарству финансија и трезора и институцијама из узорка.

Препорука Савјету министара БиХ

- Унаприједити прописе с циљем свеобухватног, јединственог, економичног управљања и намјенског коришћења возила.

Препоруке Министарству финансија и трезора:

- МФТ као одговорни предлагач Правилника из 2014. и Правилника из 2023, дужан је да успостави праћење и анализу примјене и ефеката истих, о истом редовно извјештава Савјет министара и даје приједлоге мјера на унапређењу.
- Унаприједити процес анализе захтјева за буџет који се тичу набавке нових возила.
- Обезбиједити једнообразно евидентирање возила кроз модул основних средстава и лако доступне податке о броју, врстама, категоријама, класама, вриједности и старости возила по институцијама и укупно за све институције БиХ.

Препоруке институцијама из узорка:

- Институције БиХ требају благовремено предузимати активности усклађивања интерних прописа с важећим прописима који се тичу управљања возним парком.
- Институције требају предузети активности које ће обезбиједити да немају више возила од прописаног.
- Редовно евидентирати, пратити и анализирати стање и трошкове возног парка.

Унапређење управљања возним парком, кроз имплементацију препорука, ће допринијети унапређењу нивоа јавне одговорности код коришћења јавних средстава и стварању претпоставки за реализацију Циљева одрживог развоја.

1. УВОД

1.1. Позадина проблема и мотиви за студију

За ниво институција БиХ не постоје званични подаци о броју возила. Ревизија је из предстудијског истраживања утврдила да је њихов оквиран број око 4.000. Годишња издвајања за текуће издатке¹ возног парка институција БиХ су око 15 милиона КМ,² док је за набавку возила у посљедњих пет година утрошено око 34 милиона КМ.³

Дужи низ година Канцеларија за ревизију институција БиХ (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) је указивала на бројне проблеме у управљању возним парком институција БиХ.⁴ Имајући у виду налазе ревизије, Парламентарна скупштина БиХ⁵ (у даљем тексту: Парламентарна скупштина) је више пута тражила од Савјета министара да на јединствен и транспарентан начин пропише правила и процедуре набавке и коришћења возила. Сходно претходном, Савјет министара БиХ (у даљем тексту: Савјет министара) је 2014. године донио Правилник о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ⁶ (у даљем тексту: Правилник из 2014.) с циљем јединственог уређења и рационализације.

Донесени пропис унаприједио је дотадашње стање управљања возним парком у институцијама БиХ, али постоје индикатори који указују да и даље постоје слабости као и простор за унапређење. Наиме, и даље извјештаји финансијске ревизије наводе слабости у управљању возним парком, а неке од њих су: кашњење у доношењу правилника о специјализованим возилима, посједовање већег броја возила од одобреног, мала пређена километража, слабости код набавки возила у истраживању тржишта и обезбјеђењу конкуренције, високи трошкови одржавања и др.

У току ове ревизије, у априлу 2023. године, донесен је и нови Правилник о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ⁷ (у даљем тексту: Правилник из 2023) с циљем прилагођавања прописаних вриједности по класама моторних возила, те отклањању и других нејасноћа.⁸

Такође, набавка и употреба возила у институцијама БиХ и даље изазива посебну пажњу и критике јавности и медија, а критике су нарочито биле изражене у доба болести

¹ Трошкови из ИСФУ за: гориво, услуге и материјал за одржавање, моторно уље, гуме, регистрацију, осигурање, прање, паркинг, унајмљивање возила.

² Без трошкова млазног горива (годишњи просјек ових трошкова је око 300 хиљада КМ); ИСФУ

³ Период 2018-2022. год.: моторна возила–35 милиона КМ; ваздухопловна и остала возила–9 милиона КМ.

⁴ Извјештаји финансијске ревизије од 2000. године, Извјештај ревизије учинка „Управљање возним парком у институцијама БиХ“, 2012. година [OpenAttachment \(revizija.gov.ba\)](https://www.revizija.gov.ba)

⁵ Закључци са: 57. сједница ПД ПС БиХ од 20.11. и 05.12.2013. године, 34. сједница ДН ПС БиХ од 16.12.2013. године, 39. сједница ПД ПС БиХ од 18.12.2012. године, 26. сједница ДН ПС БиХ од 17.01.2013. године.

⁶ Службени гласник 26/14.

⁷ Службени гласник 34/23.

⁸ Образложење уз Правилник из 2023.: Основни разлог за доношење Правилника је потреба прилагођавања стварним околностима. Набавне вриједности по класама су повећане због пораста цијена свих роба и услуга, па тако и цијена моторних возила, и ситуације да институције БиХ више нису у могућности, у оквиру раније прописаних износа, набавити возила прописане класе, те да се отклоне одређене нејасноће уочене након анализе стања у овој области.

COVID-19. Најчешћи наводи медија односе се на набавку скупих возила, нетранспарентно коришћење и високе трошкове одржавања, а што није примјерено тренутној економској ситуацији у земљи.⁹

Имајући на уму све наведено, менаџмент Канцеларије за ревизију је одлучио да се проведе ревизија учинка на тему Управљање возним парком у институцијама БиХ.

1.2. Циљ, обим и ограничења ревизије

1.2.1. Циљ ревизије

Циљ ревизије је био да се испита да ли институције БиХ возним парком управљају на ефикасан и економичан начин.

Сврха ревизије је била да допринесе ефикаснијем и економичнијем коришћењу јавних средстава.

1.2.2. Обим и ограничења ревизије

Предмет ове ревизије је управљање возним парком институција БиХ које су обухваћене Правилником из 2014, као и новим донесеним Правилником из 2023. године. Возни парк подразумијева скуп свих возила којима располажу институције БиХ.

Управљање возним парком је посматрано с два аспекта.

Први аспект се тиче системског рјешења тј. како надлежне институције, Савјет министара и МФТ, управљају овим процесом. Испитивани су донесени прописи и то: Правилник о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ (у даљем тексту: Правилник из 2014)¹⁰ и Правилник о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ¹¹ (у даљем тексту: Правилник из 2023), активности на праћењу примјене, анализама, извјештавању и унапређењу процеса од 2014. године. Прикупљени су подаци о броју возила и трошковима за све институције. Такође, прикупљени су и анализирани интерни правилници о специјализованим возилима свих институција које имају право на специјализована возила с циљем анализе истих и усклађености истих с Правилником из 2014, као и припрема и достава истих у складу с Правилником из 2023. године.

Други аспект се односи на поступања институција из узорка у управљању својим возним парком за период 2020 – 2022. година. Ова испитивања су проведена на узорку од девет институција. Испитивани су интерни прописи који су били на снази у периоду

⁹ <https://balkans.aljazeera.net teme/2021/10/9/vlade-izdvajaju-milione-za-sluzbena-vozila-zemlja-vakcine-dobiva-u-donacijama> <https://faktor.ba/vijest/milionski-izdaci-za-sluzbena-auta-drzavne-vlasti-koliko-ko-trosi-za-gorivo-pranje-servisiranje/> <https://detektor.ba/2022/02/01/vise-od-pet-i-po-miliona-maraka-potroseno-za-150-sluzbenih-limuzina-u-2021/> <https://www.jabuka.tv/svedska-vlada-nema-niti-jedan-sluzbeni-automobil/> <https://radiosarajevo.ba/vijesti/bosna-i-hercegovina/bih-ima-3548-sluzbenih-automobila-svedska-ni-jedan/365478> Faktor | Mehmedović: Nekontrirano korištenje službenih vozila je čista politička korupcija

¹⁰ Службени гласник бр. 26/1, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20, 80/20, 83/22.

¹¹ Службени гласник 34/23.

посматрања 2020-2022. године, њихова усклађеност с Правилником из 2014. и примјена. Такође, испитивано је и доношење нових интерних прописа у складу са Правилником из 2023. Испитивано је да ли институције анализирају потребе, стање и трошкове када су у питању набавке¹², одржавање и продаја возила. Такође, испитивано је и да ли су институције успоставиле праћење и анализу овог процеса, те да ли о истом извјештавају и доносе мјере на унапређењу.

Узорак институција¹³:

Министарство цивилних послова (у даљем тексту: МЦП), Министарство финансија и трезора (у даљем тексту: МФТ), Министарство правде (у даљем тексту: МП), Генерални секретаријат Савјета министара (у даљем тексту: ГССМ), Агенција за поштански саобраћај (у даљем тексту: АПС), Агенција за статистику (у даљем тексту: АС), Гранична полиција (у даљем тексту: ГП), Дирекција за координацију полицијских тијела (у даљем тексту: ДКПТ) и Државна агенција за истраге и заштиту (у даљем тексту: СИПА). Критеријуми за избор узорка су били сљедећи:

- подјела према институцијама које имају право на специјализована и службена возила,
- највећи број службених возила одобрен Правилником из 2014. - три министарства и три управне организације или тијела,
- истоврсне институције с највећим бројем специјализованих возила (полицијска тијела) - три институције.

Табела институција из узорка с подацима о критеријумима за избор узорка налази се у Прилогу број 1.

За потребе ове студије, с циљем презентовања укупних показатеља, коришћени су подаци о броју и трошковима возила за институције БиХ обухваћене Правилником из 2014. осим података Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ јер њихови подаци о службеним и специјализованим возилима имају третман тајних података.

Предмет ревизије нису биле процедуре јавних набавки нити је ревизија испитивала намјенску употребу возила у смислу испитивања евиденција и путних налога о коришћењу возила.

Иако су у одређеним случајевима постојала ограничења у погледу комплетности достављених података, обим истих није утицао на то да се анализе сачињене на основу предочених података не могу употријебити за приказ управљања возним парком.

¹² Код набавке возила су анализирани посљедње набавке у посматраном периоду

¹³ За избор узорка због комплексности и обимности возног парка није узимано Министарство одбране БиХ (МО)

1.3. Ревизиона питања и критеријуми ревизије

1.3.1. Ревизиона питања

Дефинисани ревизијски проблем можемо изразити и у облику питања које гласи:

Да ли институције БиХ возним парком управљају на ефикасан и економичан начин?

За што боље разумијевање и анализу проблема, те да би се олакшало прикупљање потребних података, дефинисана су два основна ревизиона потпитања:

1. Да ли системска рјешења обезбјеђују јединствено и економично управљање возним парком?
2. Да ли институције БиХ управљају возним парком у складу с прописима, анализама стања, потреба и трошкова?

1.3.2. Критеријуми ревизије`

Критеријуми ревизије представљају мјерила која се користе како би се дала оцјена предмета ревизије и одговарају ревизионим питањима. С циљем оцјене активности надлежних институција ревизија је утврдила сљедеће критеријуме.

Критеријуми за прво ревизијско потпитање:

Управљање возним парком у институцијама БиХ је уређено на систематичан начин, на основу јасних критеријума за посједовање, набавку и коришћење службених и специјализованих возила. Прописима су обухваћена и дефинисана сва возила које чине возни парк институција БиХ (врсте, категорије)¹⁴. Дефинисано је да су специјализована возила возила с посебним карактеристикама, посебном опремом или предвиђеном намјеном коришћења.¹⁵ Јасно је регулисано да се специјализована возила у правилу не могу користити за намјене за које су предвиђена службена возила.

¹⁴ У складу с Оквирном стратегијом промета у БиХ 2016-2030, усвојеном на 64. сједници Савјета министара [BiH Framework Transport Strategy \(mkt.gov.ba\)](https://mkt.gov.ba)

Закон о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ (Сл. гласник БиХ бр. 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17, 9/18 и 46/23), Правилник о димензијама, укупној маси и осовинском оптерећењу возила, о уређајима и опреми коју морају имати возила и о основним условима које морају испуњавати уређаји и опрема у саобраћају на путевима (Сл. гласник БиХ бр. 23/07, 54/07, 101/12, 26/19, 83/20), Уредба о условима и начину коришћења службених возила (Службени гласник РС бр. 112/08), Уредба о условима и начину коришћења превозних средстава у својини Црне Горе (Сл. лист ЦГ бр. 21/10, 57/11, 63/12, 17/13, 19/13, 11/15), Одлука о условима коришћења службених аутомобила, мобилних телефона, редовних зракопловних линија, пословних кредитних картица, средстава репрезентације те начину одобравања службених путовања НН 37/2016.

¹⁵ Критеријум ревизије учинка настао на основу стечених знања из студије и добрих пракса сусједних земаља.

<https://mpu.gov.hr/UserDocsImages//MURH-%20arhiva/Istaknute%20teme//Smjernice%20za%20upravljanje%20voznim%20parkom.pdf>

Смјернице за управљање возним парком, Министарство управе РХ

Успостављено је праћење усклађености и имплементације донесених прописа о возилима у институцијама БиХ, анализирају се ефекти донесених прописа и предузимају се мјере на унапређењу управљања возним парком с циљем боље контроле намјенске потрошње, повећања транспарентности, јединственог уређења и постизања уштеда.¹⁶ Успостављене су евиденције о укупном броју возила за све институције БиХ по врстама, вриједности, старости итд.¹⁷

Критеријуми за друго ревизионо потпитање:

Институције благовремено доносе интерне прописе о службеним и специјализованим возилима.¹⁸ Возни парк је усклађен по броју и класама с донесеним прописима.¹⁹

Планирање набавки возила и одржавање возила се заснива на документованим анализама потреба и постојећег стања возног парка, документованој анализи испитивања тржишта, а све с циљем најефикаснијег и најекономичнијег коришћења јавних средстава.²⁰

Обнова возног парка заснива се на документованим анализама података о реалним потребама и трошковима коришћења аутомобила, прије набавке новог службеног возила, институције разматрају могу ли се потребе превоза испунити унутар постојећег возног парка, односно испитују искоришћеност службених возила која чине тренутни возни парк, како би се утврдило постоје ли службени аутомобили који су недовољно коришћени.²¹

Институције евидентирају, прате, анализирају и извјештавају о броју и трошковима управљања возним парком, уважавајући све трошкове, и предузимају активности на унапређењу.²²

3.8. Специјална возила

Карактеристике возила, укључујући финансијске лимите, не примјењују се код набавке специјалних возила, као што су посебно опремљена возила Министарства унутрашњих послова, Министарства правде, Министарства финансија, Министарства одбране и Оружаних снага Републике Хрватске, возила хитне помоћи и санитетска возила те сва остала возила која се ради предвиђене намјене коришћења (нпр. Превоз специјалних мјерних уређаја и осталог) не могу уклопити у наведене карактеристике класа службених возила.

¹⁶ Правилник из 2014. (Службени гласник БиХ, бр.: 26/14) и сврха доношења истог из Образложења.

¹⁷ Смјернице за управљање возним парком, Министарство управе РХ <https://mpu.gov.hr/UserDocsImages//MURH%20arhiva/Istaknute%20teme//Smjernice%20za%20upravljanje%20voznim%20parkom.pdf>

¹⁸ Члан 14. и 15. новог Правилника из 2023. (Службени гласник БиХ, број 34/23).

¹⁹ Члан 5. и 11. старог Правилника из 2014. (Службени гласник БиХ бр. 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20, 80/20, 83/22) и интерни прописи институција из узорка.

²⁰ Критеријум ревизије учинка настао на основу стечених знања из студије и добрих пракса сусједних земаља, Смјернице за управљање возним парком, Министарство управе РХ.

²¹ Смјернице за управљање возним парком - Министарство управе РХ, <https://mpu.gov.hr/UserDocsImages//MURH%20arhiva/Istaknute%20teme//Smjernice%20za%20upravljanje%20voznim%20parkom.pdf>

²² Члан 8 Правилника из 2014. (Службени гласник БиХ бр. 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20, 80/20, 83/22), интерни правилници институција из узорка, прописи земаља у окружењу (Смјернице за управљање возним парком, Министарство управе РХ).

(РХ) и др.

1.4. Извори информација и методе ревизије

За потребе анализе управљања возним парком, ревизорски тим се прво упознао с релевантним стратешким одређењима и прописима којима су надлежне институције уредиле управљање возним парком за све институције БиХ. Анализирани су закључци Парламентарне скупштине, Правилник из 2014. и Правилник из 2023, интерни правилници о специјализованим возилима свих институција, инструкције МФТ. За потребе презентовања укупних показатеља о броју и трошковима возног парка коришћени су извјештаји о извршењу буџета, извјештаји из ИСФУ-а, табеле достављене финансијској ревизији итд. За активности на праћењу, анализи, извјештавању и мјерама на унапређењу подаци су прикупљени путем интервјуа, захтјева за доставу података, интернет-страница надлежних институција, извјештаја о извршењу буџета итд.

Анализа управљања возним парком појединачних институција БиХ проведена је на узорку од девет институција БиХ. Проучавани су интерни прописи о службеним и специјализованим возилима, документација о планирању набавке, одржавању и продаји возила, евиденције о стању и трошковима возног парка, анализе, извјештаји и др. Подаци су прикупљени путем достављених табела, интервјуа, анализом достављене документације, анализом извјештаја и табела финансијске ревизије, извјештаја из ИСФУ-а итд.

За објективно сагледавање проблематике, проучавали смо прописе и стручну литературу у овој области земаља у окружењу, као и извјештаје и анализе међународних и домаћих организација, институција и слично.

1.5. Структура извјештаја

У првом поглављу представљени су мотиви због којих је Канцеларија за ревизију провела ревизију. Такође, представљена су и ревизиона питања, циљ, обим и ограничења ревизије, критеријуми те извори и методе ревизије. У поглављу 2. дато је више детаља о самој теми управљања возним парком, регулативи, опису процеса и стању. У поглављу 3. су презентовани налази који подржавају ревизиона питања. Четврто поглавље садржи закључке ревизије, односно одговоре на ревизиона питања. Препоруке чијом имплементацијом би се обезбиједило ефикасније управљање возним парком садржане су у поглављу 5. овог извјештаја.

2. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ВОЗНОМ ПАРКУ У ИНСТИТУЦИЈАМА БИХ

2.1. Основни појмови

Возни парк и управљање возним парком два су кључна појма која смо користили у овом Извјештају. Ради бољег разумијевања, у наставку ћемо образложити шта се под њима подразумева у контексту овог Извјештаја.

Сва возила могу се подијелити на друмска, жељезничка, пловна, ваздухопловна.²³

Под возним парком подразумевамо скуп свих возила којима располажу институције БиХ.

Управљање возним парком подразумева активности институција на доношењу, примјени и праћењу прописа, утврђивање потреба, послове набавке, сервиса и одржавања, регистрације, осигурања, надзора и контроле употребе возила и трошкова, као и анализирање и извјештавање о истом. Управљање треба да обезбиједи потребе за возним парком, прилагођавање промјенама и стању у окружењу уз оптимизацију трошкова и стално унапређење процеса.

2.2. Стратешка одређења и прописи

Парламентарна скупштина је након разматрања извјештаја финансијске ревизије институција БиХ за 2011. и 2012. годину²⁴ задужила Савјет министара да својим актом пропише или Парламентарној скупштини предложи правила и процедуре којима се уређује потрошња буџетских средстава за набавку возила и њихово коришћење.

Савјет министара је 2014. године донио Правилник из 2014. који се односи на 72 институције БиХ²⁵. Циљ наведеног је био на јединствен начин уредити набавку и коришћење службених возила у институцијама БиХ, а у сврху рационализације трошкова и одговорног поступања институција када су у питању службена возила.

Правилником из 2014. је извршена подјела возила на: службена возила и службена специјализована возила.

Истим су прописани услови набавке, дефинисан број, класе, право и начин коришћења **службених возила** институција БиХ, као и права, обавезе и поступања запослених и лица која управљају службеним возилима.

Службено возило је дефинисано као моторно возило које је набављено за службене потребе институције и у њеном је власништву или посједу, а користи се за обављање

²³ Оквирна стратегија промета БиХ 2016 - 2030. година, 64. сједница Савјета министара БиХ 14.07.2016. година

²⁴ Прилог бр. 2 - закључци Парламентарне скупштине.

²⁵ Из Правилника из 2014. су изузете четири институције: Парламентарна скупштина, Уставни суд, Предсједништво и Канцеларија за ревизију.

превоза ради вршења послова и задатака руководства институције, те обављање административних и курирских послова институције из надлежности институције.²⁶

Подјела службених возила је извршена према класама/набавној вриједности и праву на коришћење истих²⁷:

Табела бр. 1: Врсте службених возила по класама и праву на коришћење

Р. бр.	Класа	Набавна вриједност	Право на коришћење
1.	Висока	130.000 КМ	предсједавајући Савјета министара
2.	Виша средња	100.000 КМ	министри у Савјету министара, предсједник Суда БиХ, главни тужилац БиХ
3.	Средња	50.000 КМ	директор, замјеник и главни инспектор ОБА, замјеници министара у Савјету министара, руководиоци институција, секретари министарстава
4.	Нижа средња	40.000 КМ	замјеници руководиоца и помоћници руководиоца институције које је именовао Савјет министара на мандатни период
5.	Нижа	25.000 КМ	остали запослени којима руководиоци институција ово право додијеле у складу с чланом 5. став (1) Правилника из 2014, о чему руководиоци институције доноси интерни акт.

Службена возила у посматраном периоду ревизије су набављана по вриједносним разредима наведеним у Табели бр. 1.

Укупан број одобрених службених возила за све институције БиХ према Правилнику из 2014. је 250 возила. У Прилогу број 3. су презентовани подаци о броју и класама службених возила одобреним по институцијама БиХ.

Правилником из 2014. је дефинисано да се набавка и одржавање службених возила проводи у складу са Законом о јавним набавкама БиХ. Такође, утврђено је да се продаја службених возила врши спровођењем јавног надметања-лицитације у складу с инструкцијама МФТ-а²⁸ и у складу с прописаним критеријумима²⁹.

²⁶ Правилник из 2014, члан 2, став 1, Службени гласник БиХ бр. 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20, 80/20, 83/22

²⁷ Набавне вриједности возила укључују и додатну опрему

²⁸ Инструкцију о начину и правилима спровођења јавног надметања-лицитације за продаје моторних возила буџетских корисника-институција БиХ, број: 08-02-2-9207/16 од 31.10.2016. године, Измјене и допуне Инструкције о начину и правилима спровођења јавног надметања-лицитације за продаје моторних возила буџетских корисника-институција БиХ, број: 08-02-2-4696-1/20 од 07.07.2020. године.

²⁹ За возила високе и више средње класе након пређених 200.000 km или седат година старости уз услов да је возило прешло најмање 150.000 km, За остале класе возила након пређених 150.000 km или седат година старости уз услов да је возило прешло најмање 100.000 km. Изузетно је допуштена продаја возила када је истекао гарантни рок и када процијењени трошкови поправке службеног возила износе више од 50% од процијењене вриједности службеног возила.

Правилник из 2014. је за све институције прописао обавезу евидентирања коришћења службених возила као и годишње и полугодишње извјештавање руководиоца институције.

Све институције су биле дужне да донесу и ускладе своје интерне прописе с Правилником из 2014. до 31.12.2014. године.

Што се тиче специјализованих возила, Правилником из 2014. је дефинисано шта се сматра **специјализованим возилом** и које институције имају право на та возила. Регулисање броја возила, услова набавке, начина коришћења, те одређивање лица с правом коришћења истих, је дато институцијама БиХ да сами уреде посебним правилницима уз сагласност Савјета министара.

Службена специјализована возила (у даљем тексту: специјализована возила) су дефинисана као теретна возила, возила за специјализоване намјене, доставна возила, војна возила, возила за обављање оперативних полицијских, обавјештајних и осталих безбједносних и инспекцијских активности, возила за дочек иностраних делегација, потреба дипломатско-конзуларних представништава и сталних мисија Босне и Херцеговине, возила за превоз класификоване поште, возила за вршење темпест мјерења, остала возила за обављање специјализованих активности из дјелокруга рада институције, као и донирана возила која се користе за административне потребе по основу реализације намјенских донаторских пројеката.³⁰

Правилником из 2014. је прописано да 26 институција БиХ има право на специјализована возила.

Све институције које имају право на специјализована возила су биле дужне да до 31.12.2014. године доставе приједлоге правилника Савјету министара на сагласност. Интерним правилницима о специјализованим возилима институција БиХ прописано је укупно 4.845 специјализованих возила³¹. У Прилогу број 4 је Преглед институција којима је одобрено посједовање специјализованих возила с подацима о броју специјализованих возила утврђених интерним правилницима.

Савјет министара је у априлу 2023. године донио нови Правилник из 2023. Овим Правилником из 2023. престао је да важи Правилник из 2014.

Правилник из 2023. је направио одређене измјене у односу на Правилник из 2014, а исте се односе на сљедеће:

- повећане су набавне вриједности по класама,
- увећан је број службених возила за једну институцију,
- укинута је обавеза попуњавања дневних релација уколико службеним возилом управља само једно лице и не прелази дневне релације дуже од 80 km. У тим случајевима уписује се само мјесечна километража,

³⁰ Правилник из 2014., члан 2, став 2, Службени гласник БиХ бр. 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20, 80/20, 83/22

³¹ Овај број се односи на важеће правилнике 2020-2022. година.

- омогућено коришћење возила ниже средње класе и ниже класе и шефовима кабинета руководиоца институција,
- повећан број институција које могу располагати специјализованим возилима,
- измијењена је дефиниција за специјализована возила, која сада гласи:

Службена возила за специјализоване намјене у смислу овог правилника су теретна возила, доставна возила, војна возила, возила за обављање оперативних полицијских, обавјештајних и осталих безбједносних и инспекцијских активности, возила за дочек иностраних делегација, потреба дипломатско-конзуларних представништва и сталних мисија Босне и Херцеговине, возила за превоз класификоване поште, возила за вршење темпест мјерења, као и донирана возила која се користе за административне потребе по основу реализације намјенских донаторских пројеката.

Детаљнији преглед измјена дат је у Прилогу број 5.

Према Правилнику из 2023. све институције су биле дужне да у року од 60 дана од дана ступања на снагу донесу интерне прописе о службеним возилима и интерне правилнике о службеним возилима за специјализоване намјене доставе на сагласност Савјету министара.³²

2.3. Стање возног парка и трошкови институција БиХ

Према евиденцијама из модула сталних средстава укупан број свих врста возила у институцијама БиХ са 31.12.2022. године био је око 4.100³³. Број возила по категоријама, просјечна старост и просјечна набавна вриједност са 31.12.2022. године дата је у наредној табели.

Табела бр. 2: Број, просјечна старост и набавна вриједност

Категорија	Број возила	Просјечна старост у годинама	Просјечна набавна вриједност
Моторна возила	3.384	7,7	33.000
Пољопривредна возила	13	10,0	5.000
Ваздухопловна возила	26	7,4	3.750.000
Пловна возила	216	5,7	9.000
Остала превозна опрема	480	6,2	22.500
УКУПНО	4.119	7,3*	54.000*

*Укупни просједи израчунати на основу укупне старост/набавне вриједности и укупног броја возила

Из претходне табеле је видљиво да се преко 80% односи на моторна возила. У категорији моторних возила највеће учешће имају путнички аутомобили и то преко 60%. Њихова просјечна набавна вриједност је око 40 хиљада КМ, а просјечна старост око осам година. Преглед броја по свим врстама возила из модула сталних средстава по институцијама БиХ налази се у Прилогу број 6.

³² Службени гласник БиХ, број 34/23 дана 16.05.2023. године (ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у Службеном гласнику БиХ)

³³ ИСФУ - Извјештаји о средствима. Могућа су минимална одступања у броју возила у случају да није успјешно констатована ставка која се не односи на возило (опрема, аларми, трепачи, ПДВ и др).

Трошкови набавке, употребе и одржавања возила за институције БиХ на које се односи Правилник из 2014. за 2022. годину су износили око 23 милиона КМ.³⁴ Преглед по врстама трошкова дат је у наредној табели.

Табела бр.3: Трошкови за возила с 31.12.2022. године

Врста трошкова	Износ у КМ
Трошкови дизела	6.794.787
Трошкови материјала за одржавање	1.372.556
Трошкови услуга одржавања	1.370.280
Трошкови осигурања	1.225.437
Трошкови бензина	903.325
Трошкови гума	626.372
Трошкови млазног горива	420.489
Трошкови регистрације	366.974
Трошкови паркинг простора	342.979
Трошкови прања	216.364
Трошкови моторног уља	205.944
Трошкови унајмљивања возила	56.574
Укупно текући издаци	13.902.081
Издаци за набавку возила	8.892.798
Укупно	22.794.879

*Без трошкова амортизације јер се исти нису могли обезбиједити на једноставан начин.

За институције БиХ највише средстава се издваја за трошкове горива и одржавања. Ти трошкови чине око 80% текућих издатака.

³⁴ ИСФУ – Консолидовани бруто биланс

2.4. Стање возног парка и трошкови институција из узорка

Основни подаци о броју возила, старости као и трошковима за институције из узорка дати су у наредној табели.

Табела бр.4: Сумарни показатељи за институције из узорка за 2022. годину³⁵

Институција	Број возила која су била у посједу у току године	Просјечна старост возног парка (у годинама)	Текући издаци	Трошак амортизације	Издаци за набавку возила
ГП	384	8.3	2,601,358	1,832,320	969,696
ДКПТ	118	6.7	1,021,641	567,216	
СИРА	179	6.8	726,750	857,917	58,315
МП	19	6.8	183,336	82,833	
ГССМ	7	8.8	187,131	9,644	
МЦП	8	6.8	68,252	29,935	
МФТ	6	7.9	84,457	2,217	
АС	4	7.1	38,396	14,369	39,999
АПС	4	3.2	20,096	20,158	24,990
УКУПНО	727	7.0	4,931,417	3,416,606	1,093,000

Број возила институција из узорка чини око 18% укупних возила институција БиХ, док текући издаци чине око 35% текућих издатака институција БиХ за 2022. годину.

Детаљан преглед по врстама трошкова и годинама институција из узорка за период 2020 – 2022. година дат је у Прилогу бр. 7.

³⁵ Број возила је утврђен на бази достављених табела за 2022. годину. У број су укључена сва возила којима је институција располагала у току године, било да су иста у тој години продата или новонабављена у 2022. години.

Старост возног парка је за ГП израчуната на основу године стављања у употребу/годину производње јер су такве податке доставили. За ДКПТ нису ушла за која су недостајали подаци о старости (у 2020. - 2 возила, у 2021. - 3 возила и у 2022. – 3 возила).

Број возила за ГП је утврђен на бази достављене Табеле за 2022. годину - 344 + 40 продатих возила у 2022. години из достављене Табеле за 2020. годину.

У број возила за ДКПТ су укључена два возила позајмљена од ЦБ БиХ, једно позајмљено ГССМ-у и два позајмљена УИО-у.

У број возила за ГССМ није укључено позајмљено једно возило од ДКПТ-а.

Текући издаци обухватају следеће трошкове: дизела, бензина, млазног горива, услуга одржавања, материјала за одржавање, моторног уља, регистрације, осигурања, гума, паркинг простора, прања, унајмљивања возила. Исти не садрже трошкова амортизације ради упоредивости података с трошковима за све институције.

3. НАЛАЗИ

У овом Поглављу презентовани су налази ревизије који указују на то институције БиХ возним парком не управљају на ефикасан и економичан начин. Налази су подијељени на два дијела у којима се дају одговори на постављена ревизиона питања.

3.1. Системска рјешења за управљање возним парком

У овом дијелу презентовани су налази који указују на то да донесени прописи и активности надлежних институција не обезбјеђују јединствено и економично управљање возним парком у институцијама БиХ.

3.1.1. Прописи за управљање возним парком

Донесени Правилник из 2014. није јасно дефинисао шта све чини возни парк институција БиХ, тј. све врсте и категорије возила, нити су јасно дефинисани критеријуми за посједовање, набавку и коришћење службених и специјализованих возила. Посљедице претходног су неуједначени правилници институција БиХ, који не обухватају све врсте возила и који генеришу различита права корисника и различите трошкове.

Иако је Правилник из 2014. извршио подјелу возила и утврдио њихову намјену, из истог се не може јасно видјети шта све може да чини возни парк институција БиХ. Није јасно дефинисано шта се сматра возилом и које све врсте и категорије возила могу да буду (друмска, пловна, ваздухопловна, шинска, моторна, прикључна, путничка, теретна, специјална, радне машине итд.).

Није јасно дефинисано шта све чини возни парк у институцијама БиХ.

Утврђено је да код неких институција одређена врста возила чини возни парк, а код неких не. Тако је, на примјер, МО интерним правилником утврдио да приколице чине саставни дио специјализованих возила, а ГП не. Иако је ранијим правилником ГП-а утврђено да су приколице врста специјализованог возила, измјенама правилника оне се више не сматрају специјализованим возилима, мада их ГП посједује.³⁶ Такође, утврђено је и да код МО ваздухопловна возила нису обухваћена интерним правилником о специјализованим возилима.

Не постоје јасни критеријуми за утврђивање броја и класе службених возила која се додјељују институцијама. Ревизији нису предочени докази којима се потврђује основ за додјелу одређеног броја или класе возила институцијама.

³⁶ Правилником о специјализованим возилима ГП из 2015. године полуприколице су улазиле у врсту специјализованих возила, али су Измјенама правилника о специјализованим возилима ГП крај 2022. године иста брисана као врста специјализованог возила.

Тако је одређеним институцијама додијељен исти број службених возила без обзира на њене надлежности, број запослених као и организациону структуру. Илустрације ради, три до четири службена возила су одобрена и за институције које имају знатну разлику у броју запослених.³⁷ Такође, код једне институције је утврђено да руководиоца има мања права у односу на руководиоце других институција по питању одобрене класе возила.³⁸

Нису утврђени јасни критеријуми за посједовање, набавку и коришћење возила у институцијама БиХ.

Не постоје јасни критеријуми за посједовање специјализованих возила. Због тога су институције на различите начине утврђивале врсте, вриједности, намјену, број, права на коришћење, итд. Савјет министара је прихватио такве приједлоге институција и усвајао предложене правилнике. Примјери претходног су дати у наставку:

- Утврђено је постојање преко 60 различитих назива/врста специјализованих возила. Негдје су подјеле извршене по категоријама негдје по класама у оквиру исте категорије, а негдје по намјени.³⁹
- Институције су путничка моторна возила без икакве специјалне опреме или специјалне намјене дефинисале као специјализована возила и омогућиле коришћење истих за опште и друге послове.⁴⁰
- Интерним правилницима о специјализованим возилима су за исте врсте возила утврђивани различити вриједносни разреди.⁴¹
- Институције су интерним правилницима омогућиле да одређена лица остварују право на коришћење возила већих класа, него што им припада по Правилнику из 2014, као и да располажу већим бројем возила.⁴²
- Код неких институција је правилницима утврђен укупан број за све врсте специјализованих возила,⁴³ а код неких по врстама специјализованих возила.⁴⁴

Коришћење возила континуирано током 24 часа није ријешено на јединствен начин. Не постоје јасни критеријуми за додјелу права на коришћење истих. Руководиоцима институција је дато право да сами уреде коришћење возила 24

³⁷ Институције са већим бројем запослених: ВНАС, ГП, ДКПТ, СИПА.

Институције са мањим бројем запослених: АЗЛП, КРЖ, АПС, ИОЉП, АБХ

³⁸ Правилником из 2014. за РОЖ је одобрено посједовање само једног возила и то ниже класе, док други члан истог Правилника из 2014. наводи да руководиоца институције има право на коришћење возила средње класе. Свим осталим институцијама одобрено је посједовање бар једног возила средње класе.

³⁹ Називи свих врста/назива возила по правилницима о специјализованим возилима дати су у Прилогу бр.8

⁴⁰ Прилог бр. 9 - Примјери дефинисања специјализованих возила

⁴¹ Примјер распона вриједносних разреда за путничка возила је од 50 до 150 хиљада КМ. Детаљнији преглед по врстама и вриједностима дат је у Прилогу бр. 10.

⁴² Тако, на примјер, руководиоцима ГП-а, СИПА-е и ДКПТ-а је према Правилнику из 2014. додијељено право на коришћење службеног возила средње класе, а исти користе специјализована возила више класе. Такође, и другим секторима ових институција додијељена су специјализована возила више класе него што их съедује по Правилнику. Директор СИПА-е располаже с два возила, средње и високе класе. У Кабинету директора ГП-а је десет возила од којих је већина више средње класе.

⁴³ СИПА

⁴⁴ ГП, ДКПТ, МП

часа посебним актом. Услијед тога утврђене су различите праксе које генеришу различита права корисника и различите трошкове.

У наставку је табела која садржи податке о дефинисању права на коришћење возила 24 часа код институција из узорка.

Табела бр. 5: Права на коришћење возила 24 часа утврђена интерним актима

Институција	Право на коришћење возила током 24 часа	
	Службена возила	Специјализована возила
ГССМ	предсједавајући Савјета министара генерални секретар	/
МФТ	министар, замјеник министра, секретар, шеф Кабинета министра	/
МП	министар, замјеник министра, секретар	/
МЦП	министар, замјеник министра, секретар	/
АС	/	/
АПС	чланови Савјета (три члана)	/
ГП	/	директор, замјеник директора, помоћник директора
ДКПТ	директор, замјеник директора	/
SIPA	/	Коришћење се одобрава на основу потреба које исказе и образложи руководилац основне организационе јединице у мјесечном плану коришћења

Из претходне табеле је видљиво да је већина институција утврдила право на коришћење службених возила током 24 часа и то је право дато углавном руководиоцима. Такође, видљиво је да је једна институција утврдила право руководиоцима на коришћење специјализованих возила током 24 часа.

Иако је донесен нови Правилник из 2023, исти није значајно отклонио слабости утврђене овом ревизијом које се тичу дефинисања возног парка, критеријума итд. Такође, Правилником из 2023. је доведена у питање транспарентност и контрола намјенске употребе возила.

Најзначајнија измјена се тиче повећања набавне вриједности службених возила по класама.⁴⁵

Правилником из 2023. године извршена је измјена у дефинисању специјализованих возила, међутим, нису дефинисани критеријуми за посједовање и коришћење специјализованих возила.

Из врста специјализованих возила избрисане су двије врсте и то:

⁴⁵ Више о новим утврђеним вриједностима по класама видјети у Прилогу бр. 5.

- возила за специјализоване намјене,
- остала специјализована возила за обављање специјализованих активности из дјелокруга рада институције.

Кроз ове врсте возила институције су раније утврђивале права коришћења специјализованих возила и за сврхе и активности које ни по чему нису специјализоване.

Нови Правилник из 2023. године
није отклонио слабости
Правилника из 2014. године.

Иако Правилник из 2023. и даље не дефинише јасне критеријуме која се возила не могу сматрати специјализованим, према наводима из МФТ-а планирају више пажње посветити анализи достављених правилника и давању мишљења на специјализована возила. У вези с тим МФТ је крајем јула 2023. године⁴⁶ тражио од институција да доставе додатне податке о специјализованим возилима.⁴⁷

Правилником из 2023. су повећана права на коришћење возила више класе. Наиме, уведено је право коришћења службених возила ниже средње и ниже класе шефовима кабинета руководиоца институције, док им се по Правилнику из 2014. могло додијелити возило само ниже класе.⁴⁸

Такође, Правилником из 2023. је укинута и обавеза евидентирања дневног коришћења возила уколико возилом управља само једно лице и не прелази више од 80 km на дневној основи⁴⁹, односно да се евиденције воде на мјесечном нивоу чиме је транспарентност коришћења возила сведена на минимум, а тиме је и контрола намјенске употребе возила скоро у потпуности онемогућена.

Ова промјена представља један од највећих недостатака новог Правилника из 2023. На овај недостатак Правилника из 2023. Канцеларија за ревизију је скренула пажњу и у Извјештају о главним налазима и препорукама за 2022. годину. Детаљније о свим измјенама у односу на ранији Правилник из 2014. наведено је у Прилогу бр. 5.

Правилником из 2023, као ни ранијим Правилником из 2014, није прописано у којим случајевима институције БиХ не испуњавају услове за набавку возила (руководећи се принципима економичности) и које су алтернативне могућности задовољења потреба за превозом у таквим случајевима.⁵⁰

⁴⁶ Акт број: 05-16-2-5647 -1 /23 од 31.7.2023. године.

⁴⁷ Тражени подаци о: евиденцијски број из модула сталних средстава, назив специјализованог возила/опис из модула сталних средстава, број возила предвиђен правилником, набавна вриједност, просјечна годишња километража, просјечни годишњи трошкови одржавања (гориво, одржавање, прање, осигурање, паркинг) до краја 2021. и за 2022. годину, намјена, коришћење 24 часа.

⁴⁸ Члан 11, став 4. Правилника из 2023.

⁴⁹ Члан 7. став 5: Уколико службеним возилом управља само једно лице, у путни налог уписује се мјесечна километража, а релације у току мјесеца наводе само за путовања које подразумијевају путовање дуже од 80 km.

⁵⁰ Смјернице за управљање возним парком, Министарство управе РХ

Активности на успостављању јасног обиљежавања службених возила институција БиХ нису завршене.

Наиме, Савјет министара је у фебруару 2020. године на основу посланичке иницијативе из 2020. године⁵¹ задужио МКТ за реализацију посланичке иницијативе, која тражи да се пропише јасно означавање службених возила, наљепницом или на други одговарајући начин, како би учесницима у саобраћају, као и грађанима, било јасно видљиво да се ради о службеном возилу и којој институцији припада, а све у сврху спречавања злоупотребе коришћења.

МКТ је доставио приједлог успоставе регистра службених возила и о истом је информисана Парламентарна скупштина⁵². Имајући у виду наведено, утврђено је да надлежне институције нису предложиле начин обиљежавања службених возила, а што је била основна идеја посланичке иницијативе, него су предложиле објаву регистра.

3.1.2. Праћење, евиденције, анализе и мјере за унапређење

Праћење примјене прописа и анализа стања возног парка треба да обезбиједи информације за доношење одлука којима би се унаприједио процес управљања возним парком и оствариле уштеде.

Ни Савјет министара, као доносилац прописа, ни МФТ, као предлагач и надлежна институција за реализацију, не располажу подацима да ли су све институције донијеле и ускладиле своје интерне прописе како с Правилником из 2014. тако и с Правилником из 2023.

И по Правилнику из 2014. и Правилнику из 2023, 72 институције су биле дужне да у прописаним роковима донесу интерне прописе о службеним возилима, а 26 односно 27⁵³ да доставе Савјету министара приједлоге интерних правилника о специјализованим возилима.

Није успостављено праћење примјене Правилника о набавци и коришћењу службених возила у институцијама БиХ.

Савјет министара и МФТ немају податак да ли су све институције благовремено донијеле и ускладиле своје интерне прописе с Правилником из 2014. и Правилником из

2023. У МФТ-у имају евиденције само о захтјевима и датим мишљењима на приједлоге правилника о специјализованим возилима.

Ревизија је констатовала значајна кашњења у доношењу правилника о специјализованим возилима према Правилнику из 2014. Иако је рок за доставу истих

⁵¹ Иницијатива посланика Представничког дома РС, 3. сједница ПД РС БиХ од 16.1.2020. године

⁵² Одговор на посланичку иницијативу Савјет министара је утврдио на 56. сједници од 26.10.2022. године, Одговор разматран на 3. сједници ПД РС БиХ од 31.1.2023. године

⁵³ Према Правилнику 2014. - 26 институција има право на специјализована возила, према Правилнику из 2023. - 27 институција има право на специјализована возила.

на сагласност Савјету министара био 2015. година, код одређених институција процес доношења интерних правилника о специјализованим возилима је трајао више од пет година.⁵⁴

Такође, и код примјене новог Правилника из 2023.⁵⁵ ревизија је утврдила кашњења у доношењу интерних прописа о службеним возилима и достави интерних правилника о специјализованим возилима Савјету министара на сагласност. Подаци институција из узорка показују да су само три од девет институција благовремено донијеле интерне прописе о службеним возилима, а ниједна институција која је имала право на специјализована возила⁵⁶ није благовремено доставила Савјету министара интерни правилник на сагласност.

Кашњења су присутна и код других институција. Према подацима из ГССМ⁵⁷ од 27 институција које су имале право на специјализована возила само су три доставиле приједлоге правилника на сагласност Савјету министара.

Ревизија је на бази интернет-странице Савјета министара утврдила да је до краја септембра 2023. године дата сагласност само на два приједлога правилника о специјализованим возилима.⁵⁸

Савјет министара и МФТ не располажу подацима о усклађености стања возног парка по броју, врсти, праву и класи с прописаним. Такође, планирање буџета за набавке нових возила не заснива се на анализи искоришћености и економичности возног парка.

Утврђено је да МФТ код планирања буџета за нове набавке возила провјерава прописани број возила и стварни број возила. МФТ приликом планирања буџета за набавку нових возила не тражи од институција анализе искоришћености и економичности постојећег возног парка. Институцијама које имају максималан прописан број возила, набавка нових возила се одобрава уз услов да се планира продаја вишка возила и за планирани износ продаје умањују им се планирана средства за набавке нових возила. Међутим, утврђено је да постоје слабости у том процесу јер МФТ посматра укупан број прописаних возила и не провјерава стварно стање по класама или врстама возила. Утврђено је и одобравање набавке нових возила институцијама иако су располагале већим бројем од прописаног.⁵⁹ Одсуство праћења примјене прописа и стања возног парка за посљедицу има постојање институција које

⁵⁴ ВНСА-2022., МИП и ЦИК -2021

⁵⁵ Рок за доношење прописа о службеним возилима и доставу приједлога правилника о специјализованим возилима Савјету министара је 20.7.2023. године.

⁵⁶ Од девет институција четири су имале право на специјализована возила.

⁵⁷ Из ГССМ-а нам је достављен податак да су до 30.9.2023. године запримили три приједлога правилника (АЗЛП, ЦИК и АФИВ) о специјализованим возилима на сагласност, с тим да један није у прописаном року (ЦИК).

⁵⁸ Сагласност дата на: Правилник о измјенама и допунама Правилника о службеним специјализованим возилима у АФИВ 19. сједница Савјета министара [BOSNA I HERCEGOVINA \(vijeceministara.gov.ba\)](https://www.vijeceministara.gov.ba) и Правилник о специјализованим возилима Агенције за заштиту личних података БиХ. [Održana 23. redovita sjednica Vijeća ministara Bosne i Hercegovine \(vijeceministara.gov.ba\)](https://www.vijeceministara.gov.ba)

⁵⁹ ГП-у одобрен буџет за нову набавку.

располажу већим бројем возила или вишим класама возила од оних прописаних Правилником 2014. и интерним правилницима.⁶⁰

Такође, Савјет министара и МФТ не располажу подацима о укупном броју и врстама возила за институције БиХ нити постоји једноставан начин добијања тих података.

Иако се кроз модул сталних средстава евидентирају сва возила по институцијама, ове евиденције не омогућавају генерисање података по институцијама о укупном броју

Не постоје подаци о укупном броју и врстама возила у институцијама БиХ.

возила, нити се може утврдити колико возила се односи на службена, а колико на специјализована. Разлог за исто је што се евидентирање возила кроз модул сталних средстава врши по одређеним категоријама и поткатогијама возила⁶¹ које се разликују од начина дефинисања врста возила по Правилнику из 2014. и интерним правилницима

институција. Такође, на немогућност утврђивања тачног броја возила утиче и пракса институција да евидентирају опрему на возила, да исте врсте возила евидентирају на различите категорије и др.⁶²

Услијед недостатка података о укупном броју и врстама возила у институцијама БиХ, ревизија је покушала да утврди укупан број возила. Тако је, анализом модула сталних средстава, утврђено да је укупан број свих врста возила у институцијама БиХ, с 31.12.2022. године, око 4.100⁶³. Преглед свих врста возила по институцијама дат је у Прилогу бр. 6.

На бази података које су институције БиХ достављале финансијској ревизији⁶⁴ и података институција из узорка, ревизија је утврдила број службених и специјализованих возила. Број службених возила је 234, а специјализованих 3.756.

⁶⁰ Више о томе у поглављу 3.2.1. овог Извјештаја

⁶¹ Евиденције возила кроз модул сталних средстава институција БиХ се врше по категоријама и поткатогијама Категорије: 011321: путнички аутомобили, мотоцикли, камиони, аутобуси, вучна возила, приколице и полуприколице, цистерне аутобуси, возила интегралног транспорта; 011322: пољопривредна возила; 011323: ваздухопловна возила; 011324: пловна возила; 011329: остала превозна опрема, багери, дизалице, утоваривачи, дозери, грејдери, минитрагачи, остала механизација, ваљци.

⁶² Додатна слабост ових евиденција је и чињеница да недостају редни бројеви па је, нарочито код институција које имају велики број возила, тешко утврдити укупан број. Осим тога, проблем за утврђивање тачног броја возила представља и пракса институција да у ове евиденције уносе и додатну опрему (клима, аларми, звучна и свјетлосна сигнализација итд.) као да једну те исту врсту возила евидентирају на различитим категоријама (нпр. мотоцикли су у неким случајевима евидентирани под поткатогијом мотоцикли, некада под путничким возилима, а некада под осталом превозном опремом и сл.).

⁶³ Могућа су минимална одступања у броју возила у случају да није успјешно констатована ставка која се не односи на возило (опрема, аларми, трептачи, ПДВ и др).

⁶⁴ На бази табела достављених финансијској ревизији за 2022. годину и табела достављених у студији. Код МО, због непостојања табела ФР за специјализована возила, број истих је узет из ИСФУ и садржи (моторна, пољопривредна, ваздухопловна, пловна и осталу превозну опрему).

У Прилогу бр. 11 налази се преглед одобреног броја службених и специјализованих возила по институцијама и стање истих с 31.12.2022. године с детаљима која су возила укључена у овај број.

Ни Савјет министара ни МФТ нису извршили анализу ефеката Правилника донесеног 2014. године нити се доношење новог Правилника из 2023. заснива на документованим анализама. Иако је један од мотива доношења Правилника из 2014. био рационализација трошкова, нису извршене анализе с циљем утврђивања ефеката истог на трошкове.

Од 2015. године редовно се, у извјештајима о извршењу буџета институција БиХ⁶⁵, наводи да су остварене уштеде⁶⁶, међутим, нису нам презентовани докази проведених анализа за ове наводе. Планиране и започете активности МФТ-а на анализама које се тичу возног парка институција БиХ нису завршене. Наиме, у Извјештају о извршењу буџета за 2021. годину је наведено да је у току израда анализе трошкова за службена специјализована возила, као и анализа усвојених правилника у погледу броја возила, набавних вриједности истих, те анализа утрошка горива за ову врсту возила. Наведено је да ће анализа бити подлога за припрему Информације с приједлозима за унапређење и рационализацију трошкова за набавку специјализованих возила (у смислу броја возила која се одобравају институцијама) коју ће МФТ доставити Савјету министара. Иако је рок за завршетак исте био II квартал 2023. године⁶⁷ иста није завршена. У току ревизије предочени су нам достављени подаци само за 10 институција од 26 институција које су имале право на специјализована возила по Правилнику из 2014.⁶⁸

Ни израда новог Правилника из 2023. се не заснива на документованим анализама стања и проблема нити су у његовој изради учествовале и друге институције.⁶⁹ Осим образложења⁷⁰ уз наведени правилник нису нам предочене никакве документоване анализе, нити су нам предочени докази да су све раније иницијативе институција за

⁶⁵ [Izvjestaji \(mft.gov.ba\)](http://izvjestaji.mft.gov.ba) Извјештаји о извршењу буџета институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021. и 2022. годину

⁶⁶ Наводи из извјештаја: Остварене су и додатне уштеде на материјалним трошковима због примјене јединствених правилника, којима је Савјет министара БиХ смањео права запосленицима у институцијама БиХ на репрезентацију, на издатке за фиксне и мобилне телефоне и коришћење службених возила почев од 1.1.2015. године, а ефекти уштеда су евидентни у наведеној години, а који су дјелимично компензовани новим обавезама и активностима из надлежности институција на нивоу БиХ.

⁶⁷ Извјештај о извршењу буџета за 2021. годину, Акциони план МФТ-а за унапређење система интерних финансијских контрола за 2022. годину, Забиљешка са састанка у МФТ-у

⁶⁸ Табеле МО, ВСТС, МИП, МП, МБ, АШСУК, СЗП, ИМ, ИНЛ и РАК.

⁶⁹ На изради Правилника из 2014. укључене су биле и друге институције БиХ које су давале сугестије и примједбе, а Савјет министара БиХ је формирао интерресорну радну групу, сачињену од представника министарстава, која је имала задатак да у сарадњи с МФТ-ом усагласи све примједбе на Приједлог правилника.

У изради Правилника из 2023. немамо никаквих доказа да су биле укључене и друге институције БиХ.

⁷⁰ Према образложењу, основни разлог за доношење Правилника из 2023. је потреба прилагођавања стварним околностима. Набавне вриједности по класама су повећане због пораста цијена свих роба и услуга, па тако и цијена моторних возила, и ситуације да институције БиХ више нису у могућности, у оквиру раније прописаних износа, набавити возила прописане класе, те да се отклоне одређене нејасноће уочене након анализе стања у овој области.

измјене Правилника из 2014. анализирани и разматрани.⁷¹ Могућа посљедица претходног су већ запримљене иницијативе за измјену новодонесеног Правилника из 2023.⁷²

3.2. Управљање возним парком у институцијама из узорка

Ефикасно управљање возним парком поред системских рјешења зависи и од начина на који појединачне институције БиХ управљају својим возним парком. Резултати проведене ревизије показују да институције из узорка нису ефикасне у управљању својим возним парком, о чему више говоре налази у наставку.

3.2.1. Примјена прописа о возилима

Знатан број институција из узорка је посједовао већи број возила или возила веће класе од прописаног. Осим поступања која нису у складу с донесеним прописима, наведено за посљедицу има већи и скупљи возни парк, а самим тим и веће трошкове.

Неусклађеност стања возног парка с важећим прописима⁷³ је утврђена код четири од девет институција из узорка⁷⁴. Иако су све институције донијеле интерне прописе о службеним и специјализованим возилима у складу с Правилником из 2014, стварно стање возног парка код одређених институција не одговара одобреном броју и класи возила.

У наставку је дат табеларни преглед одступања по институцијама.

Табела бр. 6: Врсте одступања по институцијама

Врста одступања	Институције
Прекорачење броја возила	ГП и ГССМ
Прекорачење броја по класама	ГП
Виша класа од прописане	ДКПТ
Право коришћења веће од прописаног	ГП, СИРА и ДКПТ
Располагање специјализованим возилима, а имају право на службена	ГП и СИРА
Уступање возила	ДКПТ

⁷¹ Иницијатива РАК-а од 23.11.2021. године, која је у јуну 2023. године повучена из процедуре код Савјета министара, Иницијатива Канцеларије за хармонизацију и координацију плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју БиХ од 8.2.2023. године и Иницијатива Правобранилаштва од 2.2.2023. године нису достављене Савјету министара.

Уважене су само раније одобрене иницијативе на Савјету министара и то повећање броја возила за ГССМ (3. сједница Савјета министара, од 23.2.2023. године) и омогућавање посједовања специјализованих возила за АЗЛП (56. сједница Савјета министара, од 26.10.2022. године)

⁷² РАК, РОЖ, УИО, КЗХПП.

⁷³ Прописи донесени у складу с Правилником из 2014.

⁷⁴ ГП, ДКПТ, СИРА, ГССМ

ГП је током цијелог посматраног периода располагао већим бројем специјализованих возила од прописаног. Највеће прекорачење броја возила је било у 2021. години и то преко 80 возила. Према врстама возила највеће прекорачење је код теренских, теретних возила и комби возила.⁷⁵

Институције располажу
већим бројем и вишим
класама возила од
прописаног.

Код ДКПТ-а је утврђено да је располагао службеним возилима више класе од прописане. Наиме, ДКПТ је имао право на четири службена возила (једно средње, два ниже средње и једно

ниже класе), а располагао је с четири возила од којих су три више средње класе. Такође, ДКПТ је из свог возног парка у току посматраног периода уступао возила другим институцијама на дужи период.⁷⁶

ГССМ је током скоро цијелог посматраног периода располагао једним службеним возилом више од прописаног. Према Правилнику из 2014, ГССМ је имао право на седам службених возила, али је више од двије године⁷⁷ располагао са осам возила. То једно возило које представља прекорачење је привремено позајмљено од ДКПТ-а.

Осим претходног, код полицијских тијела⁷⁸ је утврђено да су одређена лица располагала возилима више класе од оне која им је правилницима прописана, као и да су располагала већим бројем возила. Ове институције су својим правилницима о специјализованим возилима омогућиле да одређена лица остварују право на коришћење специјализованих возила и то виших класа од оних које су им прописане Правилником из 2014.⁷⁹

С обзиром на то да је у току студије ревизије донесен нови Правилник из 2023, утврђено је да институције из узорка касне у доношењу интерних прописа о службеним возилима и достави интерних правилника о специјализованим возилима на сагласност Савјету министара.

⁷⁵ Достављене табеле ГП: 2020. (прекорачење преко 30 код теренских теретних возила), 2021. (прекорачење преко 80 код теренских и теретних возила), 2022. (прекорачење преко 40 теренских, теретних и комби возила у односу на интерни правилник који је важио до 14.12.2022. године).

⁷⁶ ГССМ - једно возило на период од око двије и по године (враћено крајем 2022. године), УИО – најмање два возила током цијелог периода (пренесено у власништво УИО крајем 2022. године), МС – једно возило на период од око једне године (враћено средином 2021. године).

⁷⁷ Возило уступљено средином 2020. године, а враћено крајем 2022. године.

⁷⁸ ГП, ДКПТ и СИПА

⁷⁹ Кабинет директора ГП-а је располагао с 9 - 14 специјализованих возила од којих је већина више средње класе, а имају и возила високе класе, а Правилником из 2014. је прописано по једно службено возило за директора (средња класа) и замјеника (нижа средња класа). Директор СИПА-е је располагао с два возила, једно службено средње класе и једно специјализовано високе класе, а Правилником из 2014. је прописано право на једно службено возило средње класе. Директор и замјеници директора ДКПТ-а су располагали с по једним службеним возилом више средње класе, а Правилником из 2014. им је прописана средња и нижа средња класа.

Већина институција из узорка није донијела или је каснила у доношењу и достави Савјету министара на сагласност нових интерних прописа о возилима.

Институције касне у изради и доношењу интерних прописа о возилима.

Правилник из 2023. је утврдио обавезу за све институције да у року од 60 дана од дана ступања на снагу донесу интерне прописе о службеним возилима, а интерне правилнике о специјализованим возилима доставе на сагласност Савјету министара.⁸⁰ Иако је

доношење интерног прописа о службеним возилима у надлежности самих институција, утврђено је да шест од девет институција из узорка⁸¹ касни или је каснило у доношењу овог прописа. Преглед доношења и кашњења дат је у наредној табели.

Табела бр. 7: Преглед институција из узорка и статус доношења и кашњења интерних прописа

Ред. бр.	Назив институције	Интерни пропис о службеним возилима	
		Донесен	Кашњења у доношењу (у данима)*
1	ГССМ	ДА	0
2	МФТ	ДА	0
3	АС	ДА	0
4	АПС	ДА	34
5	МП	ДА	42
6	МЦП	НЕ	72
7	ГП	НЕ	72
8	ДКПТ	НЕ	72
9	SIPA	НЕ	72

*Кашњења израчуната закључно с 30.9.2023. године

Што се тиче специјализованих возила, ниједна од четири институције из узорка⁸² које имају право на специјализована возила нема донесен нови правилник. Све касне више од два мјесеца у достављању приједлога правилника о специјализованим возилима Савјету министара на сагласност.⁸³

Осим кашњења у достави приједлога правилника о службеним возилима за специјализоване намјене Савјету министара, све институције су касниле и у покретању процедура прибављања мишљења од надлежних институција на приједлоге правилника.⁸⁴

⁸⁰ Службени гласник БиХ, број 34/23 дана 16.05.2023. године (ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у Службеном гласнику БиХ)

⁸¹ ГП, SIPA, ДКПТ, МЦП, МП и АПС

⁸² ГП, SIPA, ДКПТ и МП

⁸³ Кашњења израчуната закључно с 30.9.2023. године

⁸⁴ ГП 21.8.2023. године – Захтјев према МБ-у за мишљење, ДКПТ 17.7.2023. година – Захтјев према МФТ-у за мишљење, МП 24.07.2023. године захтјеви за мишљење према МФТ-у и УЗ.

3.2.2. Анализе потреба, стања и трошкова возног парка

Већина институција из узорка нема успостављену праксу провођења анализа стања и трошкова возног парка прије доношења одлука о набавкама нових возила и улагања у одржавање постојећих возила.

Институције из узорка планирање набавки возила не заснивају на документованим анализама потреба, постојећег стања возног парка и стања на тржишту с циљем најефикаснијег и најекономичнијег коришћења јавних средстава.

Занављање и одржавање возног парка не заснива се на анализама економичности.

Ниједна институција⁸⁵ из узорка није при планирању набавки возила разматрала могућност да се потреба за превозом задовољи коришћењем возила која прелазе малу километражу или неким другим економичнијим алтернативним рјешењем, иако ово питање није системски дефинисано⁸⁶.

Институције из узорка не анализирају трошкове употребе возила и њихову искоришћеност. Свако возило има своје фиксне трошкове без обзира на то да ли се и колико користи⁸⁷. У наставку је преглед процјене основних годишњих трошкова превоза за возило набавне вриједности од 25.000 КМ.

Табела бр. 8: Процијењени годишњи трошкови возила набавне вриједности 25.000 КМ

Годишњи трошкови	Износ у КМ
Амортизација (15% годишње)	3.750
Регистрација и осигурање	600
Одржавање	400
Гуме	600
Укупни трошкови	5.350

Из претходне табеле је видљиво да возило набавне вриједности 25.000 КМ има годишње трошкове преко пет хиљада КМ ако се не користи. Ови трошкови расту коришћењем возила тј. остваривањем трошкова горива. Исплативост посједовања возила расте с пређеном километражом. Већа пређена километража снижава просјечан трошак по пређеном километру.

У земљама у окружењу постоје препоруке када се треба набављати ново возило. Тако се, на примјер, у Хрватској⁸⁸ не препоручује набавка новог возила ако ће возило на годишњем нивоу прелазити мање од 10.000 km.

⁸⁵ Набавку возила у посматраном периоду су проводиле: ГП, ДКПТ, SIPA, АС, АПС

⁸⁶ Правилник из 2014. и Правилник из 2023. Видјети више у поглављу 3.1.1. овог Извјештаја

⁸⁷ У наведене трошкове нису укључени трошкови возача, прања и паркинга.

⁸⁸ [Smjernice za upravljanje voznim parkom.pdf \(gov.hr\)](#)

3.3. Препоручена мјерила за коришћење и расхрдовање

За потребе ове студије урађена је анализа пређене километраже возила за институције из узорка за 2022. годину, што је приказано у наредној табели:

Табела бр. 9: Број возила по интервалима пређене километраже за 2022. годину институција из узорка⁸⁹

ИНСТИТУЦИЈА	Број возила по интервалима пређене километраже				Укупан број возила за које је посматрана пређена километража	Процент возила која прелазе мање од 10.000 km годишње
	0-5.000	5.001-10.000	10.001-15.000	преко 15.000		
SIPA	26	52	27	61	166	47%
МП	2	4	2	10	18	33%
ГП	55	50	45	172	322	33%
ГССМ	1	1	0	5	7	29%
МЦП	2	0	0	6	8	25%
ДКПТ	3	12	13	73	101	15%
МФТ	0	0	2	4	6	0%
АС	0	0	0	3	3	0%
АПС	0	0	1	2	3	0%
УКУПНО	89	119	90	336	634	33%

Из табеле је видљиво да пет од девет институција из узорка посједује 208 возила која су у 2022. години прешла мање од 10.000 km, а знатан број ових возила је прешао и мање од 5.000 km. Уз разумијевање да одређени послови због своје специфичности захтијевају потребу за возилом без обзира на то колико се користи, за већину возила која прелазе малу километражу институције нису понудиле увјерљиво образложење мале пређене километраже.

Иако је већина ових институција⁹⁰ имала и нове набавке возила, ниједна није при планирању набавки возила разматрала могућност да се потреба за возилом задовољи коришћењем возила која прелазе малу километражу.

Препоручена мјерила приликом планирања набавке новог службеног аутомобила и расходања су:

а) Набавка аутомобила се не препоручује ако се процјењује да ће аутомобил остваривати мање од 10.000 km годишње.

...

Набавка аутомобила који прелазе мање од 10.000 km годишње изнимно је прихватљива у случају специфичних радних задатака који условљавају малу искоришћеност (нпр. специјално возило, возило за посебне ситуације, возило које се користи у удаљеним локацијама, отоци, возило које се користи сезонски, итд.).

⁸⁹ Извор: достављене табеле институција из узорка за 2022. годину. У обрачун нису узета: возила набављена/стављена у употребу у тој години, продата возила у тој години, позајмљена возила у тој години, донирана возила у тој години, мотоцикли, приколице, чамци, моторне санке.

⁹⁰ ГП, SIPA, ДКПТ

Поред наведеног, код одређених институција које су набављале возила⁹¹ није утврђено постојање анализа оправданости тражених техничких карактеристика возила, карактеристика тражене опреме које у коначници могу да доведу до скупље набавне вриједности возила, што у коначници доводи и до већих трошкова возног парка.

Иако је код већине институција које су набављале возила⁹² документовано испитивање тржишта, само је АПС радио писану анализу резултата истраживања тржишта у смислу поређења која све возила могу задовољити тражене техничке карактеристике. Овакве анализе би требале да допринесу обезбјеђењу конкуренције и примјене општих принципа ЗЈН-а.⁹³

Институције, такође, немају успостављену праксу анализирања трошкова будуће експлоатације возила (трошкови одржавања, трошкови регистрације и осигурања, потрошње итд.) приликом планирања и набавке возила а што би требало да допринесе ефикаснијем и економичнијем управљању овим трошковима.

Посљедица претходних слабости може да утиче на економичну употребу јавних средстава за набавку возила, јер потреба за истим се можда могла задовољити унутар постојећег возног парка или неким другим економичнијим рјешењем. Такође, специфицирање опреме која није неопходна и изостанак анализе тржишта може да ограничи конкуренцију и поскупи саму набавку.

Институције из узорка немају праксу анализирања трошкова одржавања возног парка с циљем остварења уштеда и оправданости даљих улагања у возила.

Ревизијом су утврђене значајне разлике у трошковима одржавања возила⁹⁴ за институције из узорка. Одређене институције имају скоро пет пута више трошкове одржавања по пређеном km. Међутим, институције немају праксу свеобухватне документоване анализе трошкова и оправданости улагања у одржавање возног парка. Утврђени случајеви појединачних анализа улагања у одржавање возила у већини случајева тичу се образложења разлога за продају или отпис одређених возила.⁹⁵

Преглед просјечних трошкова одржавања по пређеном километру, у посматраном периоду, за институције из узорка дат је на наредног графикону.⁹⁶

⁹¹ ГП: погон 4x4, аутоматски мјењач, кровни носачи, LED свјетла, сензор за кишу, дигитална инструмент плоча, кожни управљач, преклопиви предњи и задњи наслони за руке, итд.

SIPA: алуминијумски наплатци, сензори за кишу, LED предња свјетла, спољне ручице врата у боји возила, аудиосистем с минимално 12,3" c LCD дисплејом, електрохроматски унутрашњи ретровизор с аутоматским затамњавањем, минимално пет звучника и др.

⁹² Институције које су документовале испитивање тржишта: ГП, АПС, АС и ДКПТ. Институција која није документовала испитивање тржишта: SIPA.

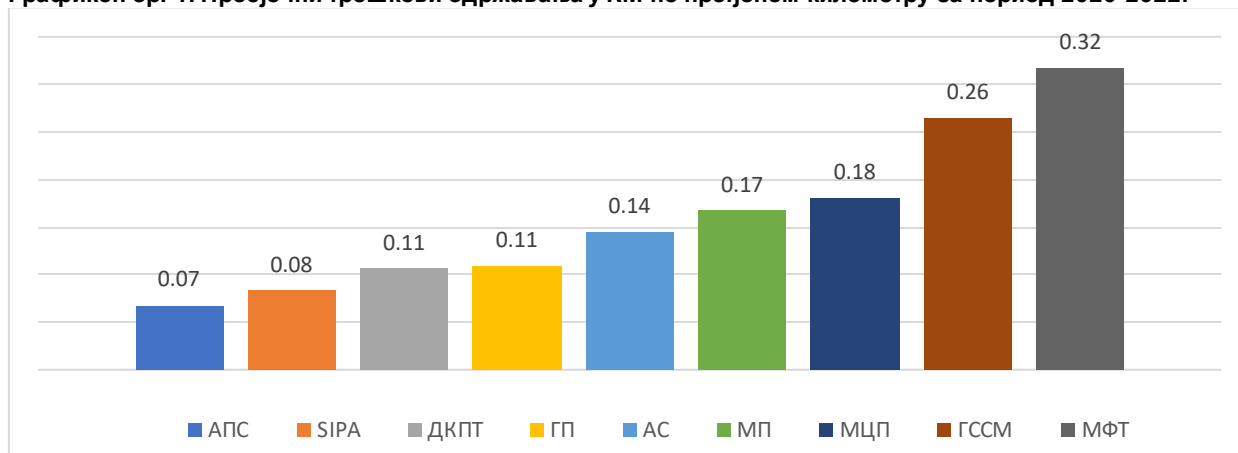
⁹³ Члан 3. – Општи принципи и члан 14.а – Претходна провјера тржишта

⁹⁴ ИСФУ: трошкови материјала и услуга одржавања, моторног уља и гума

⁹⁵ МЦП, ГП, SIPA

⁹⁶ Километража је утврђена на бази достављених табела. Недостају подаци о километражи: ГП – 104 возила, ДКПТ 6 возила.

Графикон бр. 1: Просјечни трошкови одржавања у КМ по пређеном километру за период 2020-2022.



Из претходног графикона је видљиво да најниже трошкове одржавања по пређеном километру имају АПС и SIPA, а МФТ највеће.

С обзиром на то да институције из узорка не раде свеобухватне анализе трошкова одржавања по возилу, нисмо се могли увјерити шта је тачан разлог за разлике у трошковима. Међутим, нашим анализама стања возног парка идентификовали смо одређене факторе који су могли да утичу на разлике у трошковима. Тако, на примјер, разлог ниских трошкова одржавања код АПС-а може да буде нижа класа возила и најмлађи возни парк. А код SIPA-е на ове трошкове може да утиче јефтинији возни парк, као и чињеница да SIPA има властити сервис за мање сервисе (замјена уља, сијалица и др.).⁹⁷ С друге стране, разлог високих трошкова одржавања возила код МФТ-а могу да буду велика улагања у одређена возила.⁹⁸ Ревизија је и код других институција из узорка⁹⁹ утврдила значајнија улагања у одржавање одређених возила у посматраном периоду.

Улагања у возила која се често кваре и чије поправке прелазе тржишну вриједност возила негативно утичу на економично трошење јавних средстава и даљу употребу тих возила како у безбједносном смислу тако и у расположивости тих возила због времена проведеног на сервисима.

За потребе ове студије на бази доступних података сачињене су одређене анализе и других трошкова возног парка институција из узорка и исте се налазе у Прилогу бр. 12.

Продаја возила се не заснива на свеобухватним анализама стања возног парка и јасном дефинисању приоритета возила за продају.

⁹⁷ У ове трошкове нису урачунати трошкови запослених сервисера, струје, итд.

⁹⁸ Извјештај финансијске ревизије МФТ-а за 2022. годину: Само за једно возило набавне вриједности око 100 хиљада КМ је од набавке 2016. године до краја 2022. године уложено у одржавање укупно 132.536 КМ

⁹⁹ ГССМ: око 52.000 КМ, МП: око 25.000 КМ, ДКПТ: око 23.000 КМ; МЦП: око 18.000 КМ, ГП: око 17.000 КМ

Пет институција из узорка¹⁰⁰ је у посматраном периоду имало продају возила. У највећем броју случајева основ за продају возила је било испуњење прописаних услова за продају¹⁰¹ и занављање возног парка (набавка, донације). У појединачним случајевима, осим ових услова као разлози продаје су наведени високи трошкови одржавања или већи квар.

Међутим, ниједна институција, а нарочито институције које имају велики возни парк и које су продавале већи број возила, није радила свеобухватну анализу стања возног парка с више аспеката (аспекта потреба и приоритета, техничке исправности, трошкова употребе и одржавања) како би се могли утврдити приоритети продаје.

Посљедице наведеног могу да буду продаја возила која се још могу користити уз мале трошкове експлоатације, изостанак продаје возила која нису исплатива за даљу употребу, као и возила за којима институције више немају потребу или је потреба за истим смањена и могла се задовољити неким другим економичнијим рјешењем.

3.2.3. Праћење, анализе и извјештавање

Успостављени начин праћења и интерног извјештавања у институцијама из узорка не пружа јасну слику о ефикасности и економичности коришћења возног парка.

Извјештавање код институција из узорка се своди само на приказ података о трошковима и употреби возила без свеобухватних анализа с циљем утврђивања ефикасности и економичности возног парка. Анализа ових података треба да пружи

Није успостављено ефикасно праћење, анализа и извјештавање о возном парку.

информацију о стању возног парка и да буде подлога за доношење свих будућих одлука које се тичу управљања возним парком (даља улагања, прерасподјела, нове набавке, продаја итд.).

У једном дијелу ГП може послужити као примјер добре праксе јер је кроз своје извјештаје приказивао анализу возила која прелазе малу километражу и дао приједлог возила за отпис.

Одређени сегменти управљања возним парком били су предмет интерних ревизија ГП-а, SIPA-е и ДКПТ-а.¹⁰² Истим су идентификоване одређене слабости и неправилности и дате препоруке за унапређење. Међутим, извјештаји накнадне интерне ревизије указују на то да нису реализоване све препоруке.¹⁰³

¹⁰⁰ АС, ГП, ДКПТ, SIPA и МП

¹⁰¹ Старост и пређена километража

¹⁰² ДКПТ: Ревизија употребе службених возила у ДКПТ-у за период 1.1.-31.7.2021. године, Ревизија о условима и начину складиштења роба у SIPA-и 2020. година, ГП: Извјештај о издацима за текуће одржавање у ГП-у 2021. година и Извјештај о употреби службених возила у ГП-у 2020. година.

¹⁰³ ДКПТ: Накнадна ревизија употребе службених возила у ДКПТ-у за период 2022. године, Извјештај о накнадној ревизији услова и начина складиштења роба у SIPA-и 2021. година, ГП: Извјештај накнадне

Иако све институције из узорка имају прописану обавезу праћења и извјештавања о употреби и трошковима возила, четири институције нису извјештавале у складу с прописаним роковима.¹⁰⁴

Такође, утврђено је да ГП није у посматраном периоду користио програм праћења употребе и трошкова возила развијен за потребе полицијских тијела.¹⁰⁵

ревизије по раније обављеној ревизији издатака за текуће одржавање у ГП-у 2022. година и Извјештај накнадне ревизије по раније обављеној ревизији употребе службених возила у ГП-у 2020. година.

¹⁰⁴ МП, СИРА и АС нису сачињавали полугодишње и годишње извјештаје. СИРА сачињава само мјесечне извјештаје. ГП је за 2020, 2021. годину подносио девет мјесечних извјештаја, док је у 2022. години поднио годишњи извјештај.

¹⁰⁵ АПП је на иницијативу ГП-а израдио информациони систем за евиденцију података о службеним возилима за полицијска тијела (ГП, СИРА и ДКПТ) који је пуштен у рад крајем 2020. године. У ГП-у наводе да су у току активности обуке за коришћење овог програма, а до тада су користили свој програм.

4. ЗАКЉУЧЦИ

Све јавне институције су дужне да обезбиједи законску, намјенску, рационалну и економичну употребу јавних средстава за извршење послова из своје надлежности. Имајући у виду да институције БиХ годишње за текуће издатке возног парка издвајају преко 15 милиона КМ и да се константно тражи смањивање јавне потрошње, економично и ефикасно управљање јавним средствима постаје императив доброг управљања.

Проведена ревизија на тему „Управљање возним парком у институцијама БиХ“ је показала да институције БиХ возним парком не управљају на ефикасан и економичан начин. Утврђено је да постоје слабости у системском рјешењу уређења возног парка као и слабости појединачних институција у управљању властитим возним парком.

4.1. Системска рјешења за управљање возним парком

Иако је Савјет министара доношењем Правилника из 2014. уредио и унаприједио дотадашње стање управљања возним парком, налази ревизије указују на то да постоји простор за унапређење. Такође, ни доношење новог Правилника из 2023. није отклонило слабости на које указује овај извјештај.

Слабости нормативног уређења цјелокупног возног парка оставиле су простор самим институцијама да овај процес у великој мјери уреди свака на свој начин без нарочитог вођења рачуна о ефикасној и економичној употреби јавних средстава.

Ни стари Правилник из 2014, као ни нови Правилник из 2023, нису на јединствен начин уредили управљање возним парком у институцијама БиХ. Не постоје јасни критеријуми за посједовање, набавку и коришћење возила у институцијама БиХ. Само за око пет посто возног парка, тј. за службена возила, постоје одређени критеријуми, док за специјализована возила, која чине око 95% возног парка, не постоје јединствени општи критеријуми за посједовање, набавку и коришћење.

Претходно је довело до различитих интерних прописа којима су омогућена различита права или бенефити у институцијама, као и различити трошкови, а што утиче на правичност и економичност управљања возним парком институција БиХ.

Не постоје смјернице на нивоу институција БиХ које би институцијама дале оквир за поступање у случајевима неиспуњавања услова за набавку возила и које су алтернативне могућности задовољења потреба за превозом у таквим случајевима. Осим недостатка нормативног уређења цјелокупног возног парка, изостао је и надзор над праћењем примјене као и евалуација ефеката донесених рјешења. Надлежне институције немају податке о примјени прописа, присутним проблемима у имплементацији, нити да ли су испуњена очекивања њиховог доношења (јединствено уређење процеса и рационализација трошкова).

Такође, надлежне институције не располажу јединственим евиденцијама возног парка институција БиХ (број и врсте возила). Изостанак ових информација може да утиче на

то да одлуке које требају да унаприједи управљање возним парком неће бити донесене или неће произвести жељене ефекте. А могло би се рећи да су жељени ефекти изостали.

Иако је било за очекивати да ће Правилник из 2023. бити унапријеђен, исти није имао суштинских измјена које би могле унаприједити слабости утврђене овом ревизијом. Напротив, Правилником из 2023. је, и поред константних недостатака који су констатовани кроз извјештаје финансијске ревизије, увођењем одредбе о невођењу евиденција о коришћењу возила на дневној основи до 80 km (тада се води само мјесечна евиденција о коришћењу возила), транспарентност употребе возила сведена на минимум, а контрола употребе скоро онемогућена.

4.2. Управљање возним парком у појединачним институцијама

Поред слабости системских рјешења, и код самих институција управљање властитим возним парком није увијек у складу с прописима и не заснива се на анализама стања и потреба с циљем ефикасног искоришћења постојећег возног парка и економичне употребе расположивих средстава.

Утврђено је да институције БиХ касне у доношењу и предлагању интерних прописа, одступају од прописаног у стању возног парка како по питању броја, тако и класе и права на коришћење.

Институције планирање набавки возила не заснивају на документованим анализама потреба, постојећег стања возног парка, с циљем најефикаснијег и најеконичнијег коришћења јавних средстава.

Такође, институције немају праксу анализирања трошкова одржавања возног парка с циљем оправданости даљих улагања у возила, а ни продаја возила се не заснива на свеобухватним анализама стања возног парка и јасном дефинисању приоритета возила за продају.

Успостављени начини евидентирања, праћења и извјештавања о броју возила, трошковима не пружају адекватну подлогу за доношење одлука о набавкама, одржавању, продаји, мјерама за унапређење и сл.

5. ПРЕПОРУКЕ

Ревизија је проведена с циљем да се испита да ли институције БиХ возним парком управљају на ефикасан и економичан начин. На основу налаза и закључака, који потврђују да институције БиХ возним парком не управљају на ефикасан и економичан начин, Канцеларија за ревизију је формулисала препоруке којим би се систем могао унаприједити и допринијети већем нивоу јавне одговорности код коришћења јавних средстава. Препоруке су упућене Савјету министара, Министарству финансија и трезора и институцијама из узорка.

Препоруке Савјету министара:

- **Унаприједити прописе с циљем свеобухватног, јединственог, економичног управљања и намјенског коришћења возила.**

Прописи би требали регулисати и обухватити цијели возни парк институција БиХ. Потребно је јасно дефинисати критеријуме за посједовање, набавку и коришћење службених и специјализованих возила. Кроз измјене прописа обезбиједити могућност контроле намјенског коришћења возног парка. Размотрити могућност увођења у пропис алтернативних рјешења обезбјеђења потреба за превозом, ако посједовање властитог возила у институцијама није економично, критеријума за каско осигурање, једнообразно и свеобухватно извјештавање унутар институција као и успоставу јединствене базе података о свим возилима институција БиХ и др.

Препоруке Министарству финансија и трезора:

- **МФТ, као одговорни предлагач Правилника из 2014. и Правилника из 2023, дужан је успоставити праћење и анализу примјене и ефеката истих и о томе редовно извјештавати Савјет министара и давати приједлоге мјера на унапређењу.**

Праћење треба да обезбиједи свеобухватне информације о возном парку институција БиХ, информације о реализацији циљева због којих су правилници донесени и приједлоге корективних активности уколико примјена одступа од прописаног и ако циљеви нису постигнути.

- **Унаприједити процес анализе захтјева за буџет који се тичу набавке нових возила.**

Захтијевати од институција да захтјеви за буџет и планирање набавке нових возила буду засновани на проведеним анализама потреба, стања, искоришћености и економичности постојећег возног парка.

- **Обезбиједити једнообразно евидентирање возила кроз модул основних средстава и лако доступне податке о броју, врстама, категоријама, класама, вриједности и старости возила по институцијама и укупно за све институције БиХ.**

Препоруке институцијама из узорка:

- **Институције БиХ требају благовремено предузимати активности усклађивања интерних прописа с важећим прописима који се тичу управљања возним парком.**

Благовремено доносити, припремати и достављати интерне прописе. Доношење/припрему и измјену интерних прописа заснивати на документованим анализама стања и потреба возног парка. Ово је нарочито битно код институција које имају право на специјализована возила гдје саме институције предлажу број возила, врсту, класу и др.

- **Институције требају предузети активности које ће обезбиједити да немају више возила од прописаног.**

Институције које имају прекорачење броја возила од прописаног требају ускладити тај број са прописаним на начин да сведу број на дозвољени или покрену процедуре измјене прописа како би обезбиједили усклађеност, водећи при томе рачуна о стварним потребама и расположивим буџетским средствима.

- **Редовно евидентирати, пратити и анализирати стање и трошкове возног парка.**

Обезбиједити евидентирање стања и свих трошкова по возилима. На бази свеобухватних евиденција вршити анализе које ће допринијети да одлуке о потребама за превозом, набавком возила, употреби, одржавању и продаји возила буду најекономичније.

Тим ревизије учинка:

Јелена Андрић, с.р,
виша ревизорка за ревизију
учинка, водитељица тима

Елдин Субаша, с.р.
самостални ревизор за ревизију
учинка, члан тима

Данијел Чоло, с.р.
руководилац Одјељења ревизије учинка

Радивоје Јеремић, с.р.
руководилац Одјељења за контролу
квалитета, методологију и планирање
ревизије учинка

Број: 05-16-1-64/24

6. ПРИЛОЗИ

- Прилог бр. 1 Табела институција из узорка с подацима о критеријумима за избор узорка
- Прилог бр. 2 Закључци Парламентарне скупштине
- Прилог бр. 3 Преглед броја и класе службених возила одобрен за институције БиХ
- Прилог бр. 4 Преглед институција којима је одобрено посједовање специјализованих возила с подацима о броју специјализованих возила утврђених интерним правилницима
- Прилог бр. 5 Детаљан преглед измјена Правилника из 2023. у односу на Правилник из 2014.
- Прилог бр. 6 Преглед врсте и броја возила по институцијама према модулу сталних средстава с 31.12.2022. године
- Прилог бр. 7 Преглед свих трошкова институција из узорка за период 2020 – 2022. година
- Прилог бр. 8 Преглед назива свих врста специјализованих возила по интерним правилницима институција
- Прилог бр. 9 Примјери дефинисања специјализованих возила
- Прилог бр. 10 Преглед вриједносних разреда за специјализована возила утврђених Правилницима о специјализованим возилима
- Прилог бр. 11 Преглед одобрених возила по правилницима и стање с 31.12.2022. године
- Прилог бр. 12 Анализе трошкова институција из узорка

Прилог бр. 1 – Табела институција из узорка с подацима о критеријумима за избор узорка

Табела бр. 10: Институције из узорка с подацима за избор узорка

	Институције	Врста институције	Број службених возила предвиђен Правилником из 2014.	Број специјализованих возила предвиђен интерним правилником институције	Програм за евиденције о возилима креиран за полицијска тијела
1	Гранична полиција БиХ	полицијска тијела	3	367*	√
2	Државна агенција за истраге и заштиту	полицијска тијела	3	180	√
3	Дирекција за координацију полицијских тијела	полицијска тијела	4	125	√
4	Министарство правде	министарство	8	21	/
5	Министарство цивилних послова	министарство	8	/	/
6	Министарство финансија и трезора	министарство	8	/	/
7	Генерални секретаријат Савјета министара	друге управне организације или тијела	7	/	/
8	Агенција за поштански саобраћај	друге управне организације или тијела	4	/	/
9	Агенција за статистику	друге управне организације или тијела	4	/	/

*Правилник ГП-а важио до 14.12.2022. године

Прилог бр. 2 – Закључци Парламентарне скупштине

57. сједница Представничког дома Парламентарне скупштине од 20.11. и 5.12.2013. године

Obavezuje se Vijeće ministara BiH da hitno, a najkasnije u roku od dva mjeseca, propiše svojim aktom ili predloži Parlamentarnoj skupštini BiH donošenje zakona kojim će se propisati pravila i procedure kojim se s formalnog aspekta propisuju prava na potrošnju budžetskih sredstava za sljedeće namjene: nabavku automobila i njihovo korištenje, troškove reprezentacije, nabavku ureadskog namještaja i opreme, uključujući računarsku opremu, troškove poštanskih, telefonskih i internetskih usluga i druge najfrekventnije izdatke koji su najčešće predmet i fokus nalaza revizije.

34. сједница Дома народа Парламентарне скупштине од 16.12.2013. године

Dom naroda PSBiH nalaže Vijeću ministara BiH da u roku od 60 dana od prijema ovog zaključka propiše svojim aktom ili predloži PSBiH donošenje zakona kojim će se utvrditi pravila i procedure kojima se propisuju prava na potrošnju budžetskih sredstava za određene namjene (nabavka automobila i njihovo korištenje, ureadskog namještaja i opreme, troškovi reprezentacije, službenih putovanja, troškovi telefona i sl).

39. сједница Представничког дома Парламентарне скупштине од 18.12.2012. године

Ponovo se zadužuje Vijeće ministara BiH da hitno, a najkasnije u roku od dva mjeseca, propiše svojim aktom ili Parlamentarnoj skupštini BiH predloži donošenje zakona kojim će se propisati pravila i procedure kojima se definiraju prava na potrošnju budžetskih sredstava za sljedeće namjene: nabavku automobila i njihovo korištenje, troškove reprezentacije, nabavku kancelarijskog namještaja i opreme, uključujući računarsku opremu, troškove poštanskih, telefonskih i internetskih usluga i frekventne kategorije rashoda koje su najčešće predmet i težište nalaza revizije.

26. сједница Дома народа Парламентарне скупштине од 17.01.2013. године

Dom naroda ponovo traži od Vijeća ministara BiH da hitno donese preostale podzakonske akte prema Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH, utvrdi standarde potrošnje i pravila ponašanja, te preispita postojeće podzakonske akte i donese ostale akte kojima će se na jedinstven i transparentan način urediti znatniji izdaci koji su zajednički za sve budžetske korisnike (telefonski troškovi, korištenje vozila, troškovi reprezentacije).

Прилог бр. 3 - Преглед броја и класе службених возила одобрен за институције БиХ

Табела бр. 11: Преглед броја и класе службених возила одобрен за институције БиХ

Р. бр.	НАЗИВ БУЏЕТСКОГ КОРИСНИКА	БРОЈ СЛУЖБЕНИХ ВОЗИЛА ПО КЛАСАМА					БРОЈ СЛУЖБЕНИХ ВОЗИЛА
		Нижа класа	Нижа средња класа	Средња класа	Виша средња класа	Висока класа	
1	Министарство одбране БиХ	4	13	4	1		22
2	Високи судски и тужилачки савјет БиХ	1	2	1			4
3	Суд БиХ	1	1		1		3
4	Тужилаштво БиХ	1	1		1		3
5	Правобранилаштво БиХ	1	2	1			4
6	Институција омбудсмена за људска права БиХ	1	2	1			4
7	Генерални секретаријат Савјета министара БиХ	2	1	2		2	7
8	Дирекција за европске интеграције БиХ	1	1	1			3
9	Министарство вањских послова БиХ		3	2	1		6
10	Министарство спољне трговине и економских односа БиХ	2	3	2	1		8
11	Агенција за унапређење иностраних инвестиција БиХ	1		1			2
12	Канцеларија за ветеринарство БиХ	1		1			2
13	Меморијални центар Сребреница	1		1			2
14	Конкурвенцијски савјет БиХ	1		1			2
15	Министарство комуникација и транспорта БиХ	2	3	2	1		8
16	Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ		2	1			3
17	Регулаторни одбор за жељезнице БиХ	1					1
18	Регулаторна агенција за комуникације БиХ	1	1	1			3
19	Министарство финансија и трезора БиХ	2	3	2	1		8
20	Управа за индиректно опорезивање БиХ	1	4	1			6
21	Министарство за људска права и избјеглице БиХ	2	3	2	1		8
22	Министарство правде БиХ	2	3	2	1		8
23	Министарство безбједности БиХ	2	3	2	1		8
24	Државна агенција за истраге и заштиту БиХ	1	1	1			3

25	Гранична полиција БиХ	1	1	1			3
26	Министарство цивилних послова БиХ	2	3	2	1		8
27	Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ	1	1	1			3
28	Центар за уклањање мина БиХ		2	1			3
29	Служба за заједничке послове институција БиХ		2	1			3
30	Централна изборна комисија БиХ	1	2	1			4
31	Комисија за очување националних споменика БиХ	1		1			2
32	Агенција за државну службу БиХ			1			1
33	Агенција за статистику БиХ	1	2	1			4
34	Институт за стандардизацију БиХ	1		1			2
35	Институт за метрологију БиХ	1		1			2
36	Институт за интелектуално власништво БиХ	1		1			2
37	Институт за акредитовање БиХ	1		1			2
38	Архив БиХ	1		1			2
39	Управа за заштиту здравља биља БиХ	1		1			2
40	Агенција за надзор над тржиштем БиХ	1		1			2
41	Агенција за безбједност хране БиХ	1	1	1			3
42	Фонд за повратак БиХ	1		1			2
43	Агенција за рад и запошљавање БиХ		1	1			2
44	Канцеларија за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди и руралном развоју БиХ			1			1
45	Служба за послове са странцима БиХ	1	2	1			4
46	Одбор државне службе за жалбе БиХ		1				1
47	Комисија за концесије БиХ	1		1			2
48	Уред за законодавство БиХ	1		1			2
49	Агенција за јавне набавке БиХ	1		1			2
50	Канцеларија за разматрање жалби БиХ	1	1	1			3
51	Институт за нестала лица БиХ		2	1			3
52	Агенција за осигурање БиХ			1			1
53	Дирекција за економско планирање БиХ	1		1			2

54	Институција омбудсмена за заштиту потрошача у БиХ			1			1
55	Канцеларија координатора за реформу јавне управе БиХ	1	1	1			3
56	Агенција за поштански саобраћај БиХ	1	2	1			4
57	Агенција за развој високог образовања и обезбјеђење квалитета		2	1			3
58	Агенција за предшколско, основно и средње образовање БиХ		1	1			2
59	Агенција за заштиту личних података у БиХ	1	1	1			3
60	Центар за информисање и признавање докумената из области високог образовања БиХ	1		1			2
61	Државна регулаторна агенција за радијациону и нуклеарну безбједност БиХ	1		1			2
62	Агенција за лијекове и медицинска средства БиХ	1		1			2
63	Агенција за полицијску подршку БиХ	1	1	1			3
64	Агенција за антидопинг контролу БиХ	1		1			2
65	Агенција за форензичка испитивања и вјештачења	1		1			2
66	Агенција за школовање и стручно усавршавање кадрова БиХ	1		1			2
67	Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ	1	2	1			4
68	Централна хармонизацијска јединица БиХ	1		1			2
69	Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције БиХ		2	1			3
70	Савјет за државну помоћ БиХ		1				1
71	Завод за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ	1	1	1			3
72	Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ	1	1	3			5
УКУПНО		68	88	81	11	2	250

Прилог бр. 4 - Преглед институција којима је одобрено посједовање специјализованих возила с подацима о броју специјализованих возила утврђених интерним правилницима

Табела бр. 12: Укупан број специјализованих возила предвиђен интерним правилницима

	Назив институције	Број специјализованих возила
1	Гранична полиција БиХ	367
2	Управа за индиректно опорезивање БиХ	284
3	Државна агенција за истраге и заштиту	180
4	Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ	125
5	Министарство иностраних послова БиХ	123
6	Центар за уклањање мина БиХ	61
7	Служба за послове са странцима	53
8	Тужилаштво БиХ	30
9	Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ	23
10	Министарство правде БиХ	21
11	Институт за нестала лица БиХ	20
12	Министарство безбједности БиХ	16
13	Министарство за људска права и избјеглице БиХ	12
14	Агенција за школовање и стручно усавршавање кадрова БиХ	12
15	Канцеларија за ветеринарство БиХ	11
16	Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ	10
17	Служба за заједничке послове институција БиХ	8
18	Регулаторна агенција за комуникације	8
19	Агенција за форензичка испитивања и вјештачења БиХ	6
20	Државна регулаторна агенција за радијациону и нуклеарну безбједност	5
21	Завод за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ	3
22	Агенција за лијекове и медицинска средства БиХ	3
23	Институт за метрологију БиХ	2
24	Централна изборна комисија	1
25	Министарство одбране БиХ	3.461*
26	Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ	-
	Укупно	4.845

*Правилник о специјализованим возилима МО не садржи ваздухопловна и пловна возила

Прилог бр. 5 - Детаљан преглед измјена Правилника из 2023. у односу на Правилник из 2014.

Доношењем новог Правилника из 2023. године извршене су одређене измјене у односу на Правилник из 2014, а преглед истих дат је у наставку:

- Повећане су набавне вриједности по класама како слиједи:

Табела бр. 13: Врсте службених возила по класама

	Класа	Набавна вриједност
1.	Нижа	30.000 КМ
2.	Нижа средња	60.000 КМ
3.	Средња	70.000 КМ
4.	Виша средња	130.000 КМ
5.	Висока	160.000 КМ

- Увећан је број службених возила за ГССМ (једно возило средње класе).
- Укинута је обавеза попуњавања дневних релација уколико службеним возилом управља само једно лице и не прелази дневне релације дуже од 80 км. У тим случајевима уписује се само мјесечна километража.
- Омогућено коришћење возила ниже средње класе и ниже класе и шефовима кабинета руководиоца институција.
- Извршене су допуне услова за продају, тако да се сада возило може продати иако није прешло утврђену километражу, али ако је старо више од 10 година и уз сагласност МФТ-а.
- Дефинисано је и да број донираних возила у оквиру намјенских пројеката улази у укупан број возила утврђен Правилником СМ-а.
- Измијењена је дефиниција за специјализована возила која сада гласи:

Службена возила за специјализоване намјене у смислу овог правилника су теретна возила, доставна возила, војна возила, возила за обављање оперативних полицијских, обавјештајних и осталих безбједносних и инспекцијских активности, возила за дочек иностраних делегација, потреба дипломатско-конзуларних представништава и сталних мисија Босне и Херцеговине, возила за превоз класификоване поште, возила за вршење темпест мјерења, као и донирана возила која се користе за административне потребе по основу реализације намјенских донаторских пројеката.

- Повећан је број институција које могу располагати службеним возилима за специјализоване намјене. Ово право дато је и Агенцији за заштиту личних података.

Прилог бр. 6 – Преглед врсте и броја возила по институцијама према модулу сталних средстава с 31.12.2022. године

Табела бр. 14: Преглед врсте и броја возила по институцијама према књизи сталних средстава с 31.12.2022. године

Институција	Моторна возила												Польопривредна возила	Ваздухопловна возила	Пловна возила	Остала превозна опрема										Укупно
	путнички аутомобили	мотоцикли	камиони	аутобуси	бицикли	вучна возила	приколице путничких аутомобила	приколице за војна возила	полуприколице за војна возила	приколице камионске	цистерне	возила интегралног транспорта				багери	дизалице	утоваривачи	дозери	грејдери	минотрагачи	остала механизација	ваљци	остала превозна средства		
МО	704	2	677	48	15	33	2	205	82	12	79	107	8	26	155	5	29	34	17	12	9	84	14	179	2538	
ГП	339	5													54										87	485
УИО	233		2																						4	239
СИПА	171	1				4	1						4		5										1	187
ДКПТ	99	2													2											103
МИП	87	2																								89
СПС	59																									59
БХМАЦ	55																									55
ИНЛ	25		2																							27
ИДДЕЕА	25																									25
ТУЖ	19									1															3	23
МБ	21																									21
МЉПИ	19																									19
МП	18																									18
ВСТС	14																									14
КВ	12																								2	14
БХДЦА	13																									13
СЗПИ	10					1																				11
АШСУК	10																									10
МКТ	8																									8
МСТЕО	8																									8
МЦП	8																									8
РАК	8																									8
ГССМ	7																									7
ДРАРНБ	7																									7

ЗИКС	6										1													7
ДЕИ	6																							6
МФТ	6																							6
АЛМС	5																							5
АФИБ	5																							5
АПП	4																							4
АПС	4																							4
АС	4																							4
ИМ	2	2																						4
ИОЪП	4																							4
ПРАВ	4																							4
ЦИК	4																							4
А	3																							3
АБХ	3																							3
АЗЛП	3																							3
АПКИК	3																							3
АРВООК	3																							3
ККРЈУ	3																							3
МЦС	2			1																				3
СУД	3																							3
ААК	2																							2
АЈН	2																							2
АНТ	2																							2
АПОСО	2																							2
АРИЗ	2																							2
ДЕП	2																							2
ИА	2																							2
ИС	2																							2
КК	2																							2
КОНС	2																							2
КРЖ	2																							2
КС	2																							2
УЗ	2																							2
УЗЗБ	2																							2
ФИПА	2																							2
ФП	2																							2
ЦИПД	2																							2
ЦХЈ	2																							2

Прилог бр. 7 - Преглед свих трошкова институција из узорка за период 2020 – 2022. година

Табела бр. 15: Преглед свих трошкова институција из узорка за период 2020 – 2022. година

Институције из узорка	ГОДИНА	ТРОШКОВИ ГУМА	ТРОШКОВИ БЕНЗИНА	ТРОШКОВИ ДИЗЕЛА	МОТОРНО УЉЕ	ТРОШКОВИ РЕГИСТРАЦИЈЕ	ТРОШ. ПАРКИНГ ПРОСТОРА	ТРОШ. УНАЈМЉИВАЊА ВОЗИЛА	ТРОШ. МАТЕРИЈАЛ ЗА ОДРЖАВАЊЕ	ТРОШКОВИ УСЛУГЕ ОДРЖАВАЊА	ГРАЊЕ	ТРОШКОВИ ОСИГУРАЊА	ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	НАБАВКА ВОЗИЛА
АПС	2020	453	-	5,525	761	631	1,588		1,621	1,112	550	2,945	19,480	-
	2021	1,780	-	6,690	765	437			1,784	845	750	2,998	19,480	
	2022	686	375	10,370	629	801	-		1,627	716	780	4,111	20,158	24,990
АС	2020	2,574	6,301	5,254	-	1,888			11,859	1,525	1,441	2,981	15,967	
	2021	3,105	11,854	6,686	-	883	332	-	19,842	2,869	1,636	2,920	15,967	
	2022	3,104	16,094	11,094	-	648	194	-	3,740	649	770	2,103	14,369	39,999
ДКПТ	2020	29,872	4,899	291,088		35,426	4,704		146,780	37,219	21,386	64,770	755,959	324,900
	2021	44,453	5,917	355,945		24,919	6,033		138,633	38,803	24,886	82,601	676,565	
	2022	84,253	4,278	578,293		24,582	10,264		178,285	47,457	26,137	68,093	567,216	
ГП	2020	102,197	26,659	909,578	2,399	71,130	14,011		6,059	576,019	44,340	149,217	1,228,136	2,167,493
	2021	165,601	29,981	1,115,588	1,336	86,626	14,010		13,558	518,984	37,889	224,699	1,496,633	
	2022	80,649	27,832	1,486,652	2,926	72,705	14,006		12,586	564,814	42,341	296,847	1,832,320	969,696
ГССМ	2020	6,965	27,434	17,952	3,495	1,795		3,178	36,105	8,368	4,719	6,215	12,070	
	2021	9,284	33,458	27,044		1,791			42,387	9,638	5,088	7,687	9,644	
	2022	6,784	49,318	46,381	3,689	1,605		23,099	34,481	6,920	5,570	9,284	9,644	
МЦП	2020	5,673	654	19,001	2,177	1,899			18,712	4,224	1,782	5,184	46,046	
	2021	5,341	587	21,074	2,140	1,155	7		14,724	4,251	1,912	5,440	30,555	
	2022	4,622	1,026	28,307	1,134	1,434	6		19,379	4,722	1,317	6,306	29,932	
МФТ	2020	6,941		25,995	1,833	1,374			25,258	5,253	1,838	5,580	35,465	

	2021	7,043		24,739	2,941	1,369			32,456	4,576	2,880	4,980	26,603	
	2022	9,662		34,434	1,834	1,214	900		23,162	5,526	2,934	4,790	2,217	
МП	2020	11,583	672	74,055		6,053	251		49,598	17,915	2,552	22,152	159,937	
	2021	8,168	781	46,053		4,388	84		18,597	13,143	1,896	14,709	120,781	
	2022	7,286	1,923	92,528		3,876	1,834	3,080	43,865	17,815	1,562	9,568	82,833	
СИПА	2020	29,160	9,952	202,165	13,654	42,513	29		80,251	42,890	14,025	77,515	462,442	40,833
	2021	33,443	27,136	259,596	15,373	47,992			63,834	45,666	17,003	86,179	505,024	
	2022	22,334	44,206	329,555	13,684	44,832			114,370	55,405	19,624	82,740	857,914	58,315

Прилог бр. 8 – Преглед врста/назива специјализованих возила утврђених интерним правилницима

Табела бр.16: Називи/врсте специјализованих возила по интерним правилницима

	ВРСТА/НАЗИВ СПЕЦИЈАЛИЗОВАНОГ ВОЗИЛА
1	Возило средње класе
2	Возила ниже средње класе
3	АФ - Вишенамјенска возила, путничка, комби возила за превоз ствари и путника
4	Амбулантно возило
5	Аутобуси
6	Бродице чамци
7	Чамци
8	Четвероцикли
9	Доставна возила
10	Камион
11	Комби
12	Лако транспортно комерцијално возило-Тип ИИ
13	Марица-комби (теретно возило)
14	Марица-комби (возило за специјалне намјене)
15	Минибус
16	Мотоцикли
17	Моторне санке
18	Нижа класа специјализовано путничко моторно возило
19	Нижа класа специјализовано теренско моторно возило
20	Нижа класа специјализованих возила Тип И
21	Нижа средња класа специјализовано путничко моторно возило
22	Нижа средња класа специјализовано теренско моторно возило
23	Полуприколице
24	Путничка моторна возила ниже средње класе
25	Путничка моторна возила ниже класе
26	Путничка возила
27	Путнички комби
28	Путничко доставно комби возило
29	Путничко доставно возило
30	Путничко резерва
31	Путничко возило више средње класе
32	Путничко за спец. активности
33	Путничко/теренска
34	Специјализовано комби моторно возило (специјализовано возило средње класе)
35	Специјализовано теренско комби моторно возило (специјализовано возило више средње класе)
36	Специјализована возила више средње класе
37	Специјализовано возило за превоз терета
38	Специјална возила
39	Специјално моторно возило

40	Специјално путничко/теренско возило
41	Теренац
42	Теренско
43	Теренско возило
44	Теренско возило ниже средње класе
45	Теренско возило средње класе
46	Теретна возила
47	Теретно возило ниже средње класе
48	Теретно возило СГ-хладњача
49	Теретно возило средње класе
50	Теретно возило више средње класе
51	Теретно возило за превоз робе-комби
52	Товарно комби возило Тип ИИИИ
53	Возила за обављање оперативних полицијских активности
54	Возила за превоз класификоване поште
55	Возила за специјалне намјене
56	Возило ниже класе
57	Возило с дуплим командама
58	Возило за дочек делегација
59	Возило за инспекцијски надзор
60	Возило за превоз радиоактивног материјала
61	Возило за сервисере и доставу робе и материјала
62	Возило за вршење увиђаја
63	Војно возило (борбено, неборбено и друго возило) регистровано по прописима МО БиХ
64	Возило са задатком – војно намјенско возило

Прилог бр. 9 - Примјери дефинисања специјализованих возила

ГП

Путничка моторна возила (обилежена и необилежена) користе се за извршавање послова и задатака граничне контроле, спречавања, откривања и истраживање кривичних дјела и прекршаја, извршавање полицијских дужности и овлашћења прописаних Законом о полицијским службеницима БиХ и другим прописима, провођење посебних истражних радњи и других посебних оперативних активности, превоз материјално-техничких средстава, превоз поште и обављање других послова и задатака из надлежности ГП-а.

Теренска возила користе се за извршавање послова и задатака граничне контроле, спречавања, откривања и истраживање кривичних дјела и прекршаја, извршавање полицијских дужности и овлашћења прописаних Законом о полицијским службеницима БиХ и другим прописима, провођење посебних истражних радњи и других посебних оперативних активности, превоз материјално-техничких средстава, превоз поште, превоз службених паса, превоз специјализованих службених превозних средстава и обављање других послова и задатака из надлежности ГП-а.

ДКПТ

Путничка моторна возила (обилежена и необилежена) користе се за извршавање послова и задатака из надлежности ДКПТ-а, а нарочито за извршавање послова и задатака организовања и провођења физичке и техничке заштите лица и објеката органа БиХ и дипломатско-конзуларних органа који се посебно штите у складу с одговарајућим законима, међународним обавезама и другим прописима које доноси Савјет министара БиХ, за прикупљање, праћење, анализирање и коришћење података од значаја за безбједност БиХ, за обављање других оперативних активности, односно за обављање других послова и задатака из надлежности ДКПТ-а.

Теренска возила користе се за извршавање задатака и послова из надлежности ДКПТ-а.

СИПА

Возила за специјализоване намјене која се користе за извршавање послова и задатака из надлежности СИПА-е, а нарочито за праћење, анализирање и прикупљање података од значаја за безбједност БиХ, за обављање оперативних полицијских задатака на неприступачним локацијама, за превоз лица лишених слободе, за превоз материјално-техничких средстава и доказног материјала, за обављање оперативних задатака и других послова из надлежности СИПА-е.

ИДДЕЕА

Службеним специјализованим возилима сматрају се моторна возила у власништву Агенције која се користе за обављање послова транспорта и превоза из надлежности Агенције, а то су:

- a) путничко/теренска возила и
- b) теретна возила.

Послови транспорта и превоза из надлежности Агенције за чије обављање се користе ова возила су и:

...

превоз запослених (обуке запосленика надлежних органа у сједиштима надлежних органа, радни састанци, изласци на терен, семинари, едукације и сл.).

МЉПИ

Службено специјализовано возило је моторно возило које је набављено за службене потребе Министарства и у његовом је власништву или посједу. То могу бити теретна возила, возила за специјализоване намјене, доставна возила, остала возила за обављање специјализованих активности из дјелокруга рада Министарства, као и донирана возила која се користе за административне потребе по основу реализације намјенских донаторских пројеката.

УИО

Службена специјализована возила су возила која се користе за обављање инспекцијских активности из надлежности царинске и порезне службе, послова на спречавању, откривању, истраживању и документовању кријумчарења, царинских, порезних и других прекршаја и кривичних дјела, те осталих послова из надлежности УИО-а, доставна возила, као и донирана возила која се користе за административне или друге потребе по основу реализације намјенских донаторских пројеката.

Специјализована возила су путничка моторна возила ниже класе, ниже средње класе и доставна возила.

Прилог бр. 10 - Преглед вриједносних разреда за специјализована возила утврђених правилницима о специјализованим возилима

Табела бр. 17: Вриједносни разреди

Назив институције	Вриједност у КМ		
	ГП	ДКПТ	СИПА
Путничка возила	90.000	65.000-50.000	
Комби возило	85.000	86.000	
Теренско возило	120.000	95.000	
Чамци	100.000	35.000-500.000	
Бродице	300.000		
Теретна возила	120.000		
Аутобуси			
Специјална возила			
Специјална возила опремљена посебном опремом	350.000		
Мотоцикли	20.000		
Полуприколице	10.000		
Четвероцикли	30.000		
Моторне санке	20.000		
Возила за специјалне намјене			150.000
Доставна возила			80.000
Возила за обављање оперативних полицијских активности			50.000
Возила за превоз класификоване поште			25.000

Прилог бр. 11 - Преглед броја одобрених возила по правилницима и стање с 31.12.2022. године

Табела бр. 18: Број возила одобрен правилницима и стање с 31.12.2022. године

	Институције БиХ	Службена возила		Специјализована возила	
		Број одобрен Правилником из 2014.	Стање са 31.12.2022. године	Број одобрен интерним правилницима	Стање са 31.12.2022. године
1	Министарство одбране БиХ	22	15	3461 ¹⁰⁶	2523 ¹⁰⁷
2	Гранична полиција БиХ	3	2	367	342
3	Управа за индиректно опорезивање БиХ	6	6	284	246
4	Државна агенција за истраге и заштиту БиХ	3	3	180	171
5	Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ	4	3	125	103
6	Министарство иностраних послова БиХ	6	5	123	92
7	Центар за уклањање мина БиХ	3	1	61	48
8	Служба за послове са странцима БиХ	4	4	53	55
9	Тужилаштво БиХ	3	3	30	16
10	Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ	3	3	23	23
11	Министарство правде БиХ	8	8	21	11
12	Институт за нестала лица БиХ	3	3	20	23
13	Министарство безбједности БиХ	8	7	16	14
14	Агенција за школовање и стручно усавршавање кадрова БиХ	2	2	12	9
15	Министарство за људска права и избјеглице БиХ	8	8	12	11
16	Канцеларија за ветеринарство БиХ	2	3	11	11
17	Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ	3	3	10	10
18	Регулаторна агенција за комуникације БиХ	3	3	8	7
19	Служба за заједничке послове институција БиХ	3	3	8	8
20	Агенција за форензичка испитивања и вјештачења БиХ	2	2	6	4
21	Државна регулаторна агенција за радијациону и нуклеарну безбједност БиХ	2	2	5	5
22	Агенција за лијекове и медицинска средства БиХ	2	2	3	3
23	Завод за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ	3	3	3	3

¹⁰⁶ Правилник о специјализованим возилима МО не садржи ваздухопловна и пловна возила

¹⁰⁷ У овај број улазе све врсте возила: моторна, пољопривредна, пловна, ваздухопловна и остала превозна опрема.

24	Институт за метрологију БиХ	2	2	2	2
25	Централна изборна комисија БиХ	4	4	1	1
26	Високи судски и тужилачки савјет БиХ	4	3	/	13**
27	Дирекција за европске интеграције БиХ	3	4	/	2**
28	Министарство цивилних послова БиХ	8	8	/	/
29	Министарство финансија и трезора БиХ	8	6	/	/
30	Министарство комуникација и транспорта БиХ	8	8	/	/
31	Министарство спољне трговине и економских односа БиХ	8	8	/	/
32	Генерални секретаријат Савјета министара БиХ	7	7	/	/
33	Агенција за поштански саобраћај БиХ	4	4	/	/
34	Агенција за статистику БиХ	4	3	/	/
35	Институција омбудсмена за људска права БиХ	4	4	/	/
36	Правобранилаштво БиХ	4	4	/	/
37	Агенција за полицијску подршку БиХ	3	4	/	/
38	Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције БиХ	3	3	/	/
39	Агенција за развој високог образовања и обезбјеђење квалитета	3	3	/	/
40	Агенција за безбједност хране БиХ	3	3	/	/
41	Агенција за заштиту личних података у БиХ	3	3	/	/
42	Суд БиХ	3	3	/	/
43	Канцеларија координатора за реформу јавне управе БиХ	3	3	/	/
44	Канцеларија за разматрање жалби БиХ	3	2	/	/
45	Агенција за антидопинг контролу БиХ	2	2	/	/
46	Агенција за јавне набавке БиХ	2	2	/	/
47	Агенција за надзор над тржиштем БиХ	2	2	/	/
48	Агенција за предшколско, основно и средње образовање БиХ	2	2	/	/
49	Агенција за рад и запошљавање БиХ	2	2	/	/
50	Агенција за унапређење иностраних инвестиција БиХ	2	2	/	/
51	Архив БиХ	2	3	/	/
52	Центар за информисање и признавање докумената из области високог образовања БиХ	2	3	/	/
53	Централна хармонизацијска јединица БиХ	2	2	/	/
54	Дирекција за економско планирање БиХ	2	2	/	/
55	Фонд за повратак БиХ	2	2	/	/

56	Институт за акредитовање БиХ	2	2	/	/
57	Институт за интелектуално власништво БиХ	2	1	/	/
58	Институт за стандардизацију БиХ	2	2	/	/
59	Комисија за концесије БиХ	2	3	/	/
60	Комисија за очување националних споменика БиХ	2	2	/	/
61	Конкурентијски савјет БиХ	2	2	/	/
62	Меморијални центар Сребреница	2	4	/	/
63	Управа БиХ за заштиту здравља биља	2	2	/	/
64	Уред за законодавство БиХ	2	3	/	/
65	Агенција за осигурање БиХ	1	1	/	/
66	Институција омбудсмена за заштиту потрошача у БиХ	1	1	/	/
67	Канцеларија за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју БиХ	1	1	/	/
68	Одбор државне службе за жалбе БиХ	1	1	/	/
69	Савјет за државну помоћ БиХ	1	1	/	/
70	Регулаторни одбор за жељезнице БиХ	1	1	/	/
71	Агенција за државну службу БиХ	1	0	/	/
72	Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ	5	-	-	-
УКУПНО		250	234	4845	3756

**Донирана возила

Број возила је добијен на основу интерних правилника о службеним и специјализованим возилима, као и података из табела достављених ревизији учинка и финансијској ревизији о трошковима и коришћењу возила.

У број возила (стање возила) нису ушла возила која су продана с 31.12.2022. године.

Код ГП-а за број возила из правилника о специјализованим возилима је узет број по старом правилнику, измијењени правилник који је донесен крајем 2022. године прописује право на 469 возила. Код ГП-а у број возила нису ушле приколице.

Код УИО-а су у број возила ушла четири возила ван употребе и два раздужена возила. Код МЉПИ нису ушла три возила узета од Рент-а-цар. Код ДКПТ-а у број возила су ушла и возила ЦБ. Код АС-а у број возила није ушло једно возило које је стављено у употребу после 31.12.2022. године. Код МИП нису ушла возила која су изнајмљена и враћена, која су била на лизинг, док су возила која нису враћена, а узета су на лизинг ушла у овај број. ДЕИ и ВСТС немају по Правилнику из 2014. специјализована возила, али су иста наведена јер је ријеч о донираним возилима и возилима везаним за одређене пројекте.

За МО због непостојања табела ФР за сва возила, за податак о броју специјализованих возила узет је број свих возила по стању из евиденција ИСФУ-а и умањен за познати број службених возила из табела ФР за 2022. годину (2.538-15=2.523).

Прилог бр. 12 – Анализе трошкова институција из узорка

Ревизорски тим је, поред трошкова одржавања који су анализирани у поглављу 3.2.2., анализирао и остале трошкове институција из узорка. Утврђени су укупни трошкови по врстама, просјечни трошкови по пређеном километру и возилу, разлике по институцијама и могуће узроке разлика.

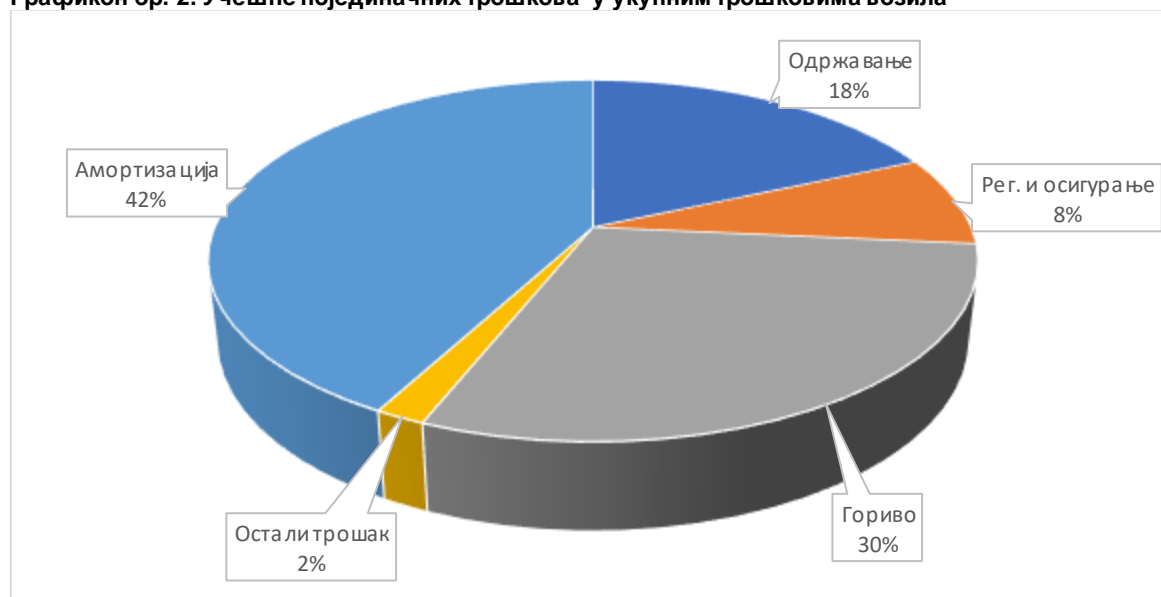
Укупни трошкови институција из узорка за период 2020 – 2022. године су 21.492.792 КМ.

Табела бр. 19: Трошкови институција из узорка за период 2020 – 2022. године

ТРОШКОВИ	ИЗНОС У КМ
Одржавање (трошкови материјала и услуга одржавања, моторно уље и гуме)	3,954,662
Регистрација и осигурање	1,736,580
Гориво (бензин и дизел)	6,362,977
Остали трошак (паркинг, унајмљивање возила и прање)	385,219
Амортизација	9,053,354
Укупно	21,492,792

Највеће учешће у укупним трошковима се односи на амортизацију возила, а што се може видјети на сљедећем графикону.

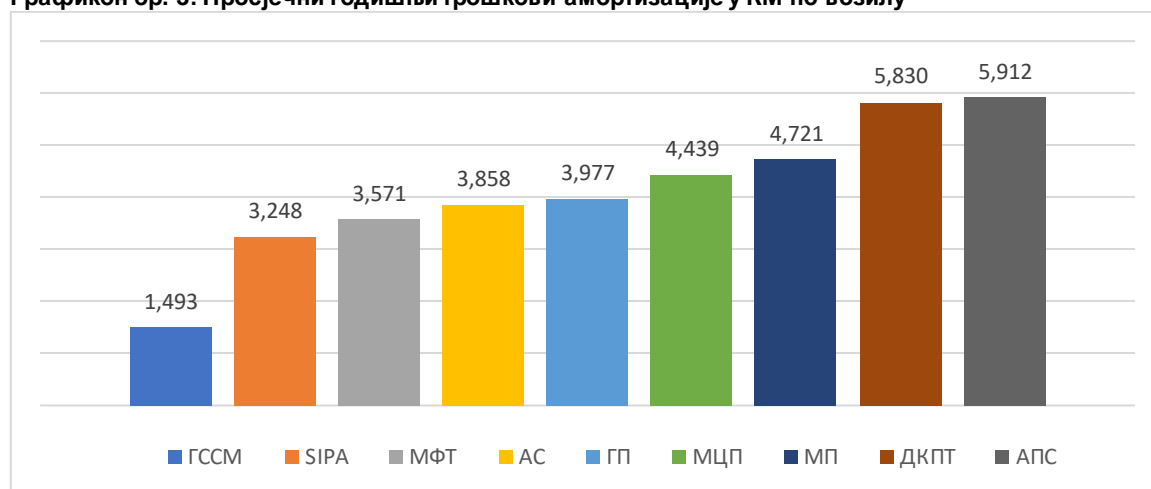
Графикон бр. 2. Учешће појединачних трошкова у укупним трошковима возила



На трошкове амортизације највише утиче набавна вриједност и старост возног парка. За посматрани период (2020-2022) просјечна набавна вриједност возила код

институција из узорка је око 53.900 КМ¹⁰⁸, а просјечна старост возила је око 7,5 година¹⁰⁹. Према просјечној старости возила може се рећи да је већина возила амортизована. Просјечни годишњи трошкови амортизације институције из узорка приказани су на наредном графикону.

Графикон бр. 3. Просјечни годишњи трошкови амортизације у КМ по возилу¹¹⁰



Као што се види из графикона, најмање просјечне годишње трошкове амортизације има ГССМ, а разлог томе је најстарији возни парк. Просјечна старост њиховог возног парка је око осам година. С друге стране имамо АПС који има највеће трошкове амортизације, а возни парк је међу најјефтинијим возилима посматраних институција, али његова сва возила имају амортизацију, што се може видјети из наредне табеле.

¹⁰⁸ Вриједност возног парка је утврђена на основу података достављених у табелама.

Код ГП-а за набавну вриједност је узета вриједност возила из ИСФУ-а за 2022. годину (извјештај о сталним средствима) јер исти нису доставили у табелама податке о набавној вриједности возила. У ову набавну вриједност су ушле категорије (путнички аутомобили, мотоцикли и остало што се односи на моторна возила). Приколице и чамци нису ушли у набавну вриједност возила.

Код ДКПТ-а нису ушла возила ЦБ и три возила за која није постојао податак о старости (2022.-2, 2021.-1).

¹⁰⁹ За обрачун старости возила коришћени су подаци из достављених табела. У обрачун су ушла продата возила у посматраној години и донирана возила.

МЦП је умјесто тачног датума стављања возила у употребу, у достављеним табелама само навео годину стављања у употребу и иста је узета за обрачун.

ГП у достављеним табелама није навео тачан датум стављања у употребу и узета је само година стављања у употребу за 2020. и 2021. годину како је достављено, док за 2022. није достављен никакав податак и за обрачун је узета година производње. Такође, код ГП-а за обрачун нису узете приколице и у 2022. години је узета година стављања у употребу, а у 2022. години датум производње јер није наведена година стављања у употребу.

Код ДКПТ-а у обрачун нису ушла возила ЦБ и 3 број возила за која није постојао овај податак (2022.-2, 2021.-1).

¹¹⁰ Трошкови су израчунати на основу достављених података о трошковима амортизације и броја возила наведених у достављеним табелама.

У просјечан трошак ДКПТ-а нису ушла возила ЦБ.

Код ГП-а су за 2022. годину ушла и продата возила која су наведена у табели 2020, а нису приказана у табелама 2022. године.

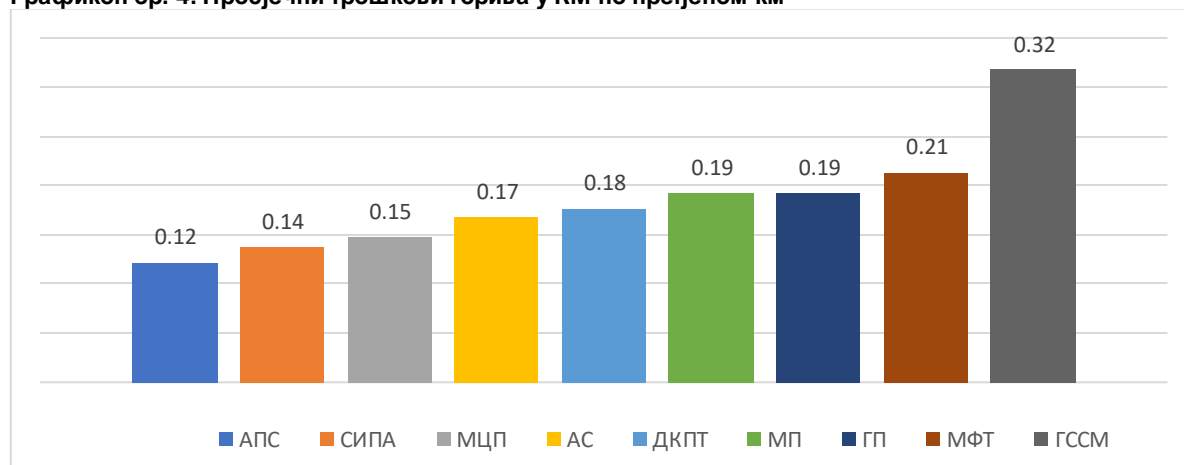
Код ГП-а број приколица у достављеним табелама за 2020. и 2021. годину није ушао у обрачун трошкова амортизације.

Табела бр. 20: Подаци о амортизацији у посматраном периоду (2020-2022)¹¹¹

	АПС	ДКПТ	МП	МЦП	ГП	АС	МФТ	СИПА	ГССМ
Просјечан трошак амортизације по возилу	5.900	5.800	4.700	4.400	4.000	3.900	3.600	3.200	1.500
Процент амортизованих возила	0	36	56	42	58	33	50	41	71
Просјечна вриједност возног парка посматраних институција	41.500	53.600	61.500	46.300	59.900	34.000	48.500	41.300	81.200

Што се тиче трошкова горива, утврђено је да најмање просјечне трошкове по пређеном километру има АПС, што је приказано на наредном графикону.

Графикон бр. 4: Просјечни трошкови горива у КМ по пређеном км¹¹²



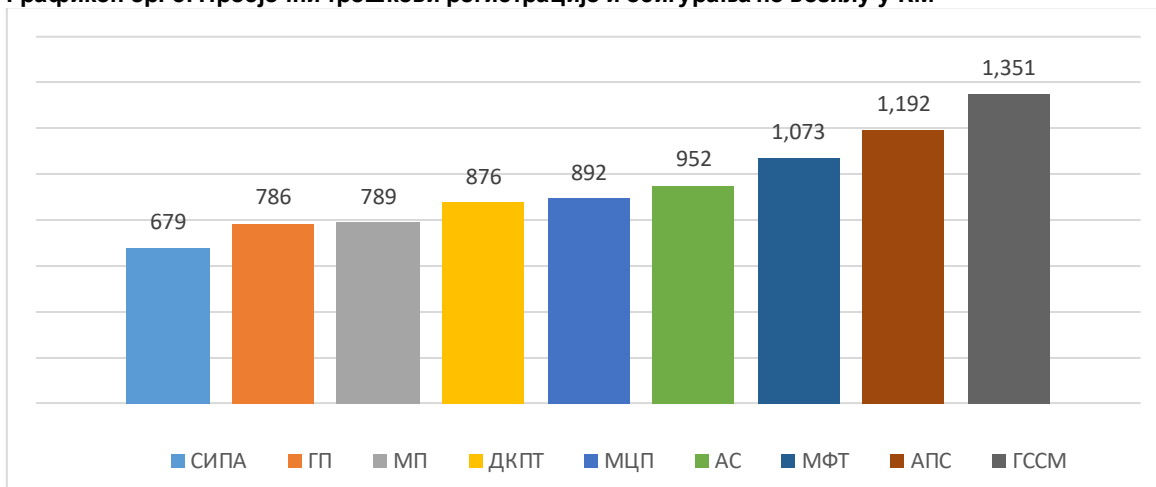
Разлог ниских трошкова горива код АПС-а може да буде најмлађи возни парк (возила новије генерације), његов возни парк је један од јефтинијих возних паркова посматраних институција и има просјечну најмању потрошњу горива по пређеном километру.

¹¹¹ Просјечан трошак амортизације по возилу (укупна амортизација подијељена са укупним бројем возила). Код АС-а једно возило које је набављено у 2022, а стављено у употребу 2023. није ушло у обрачун. Код ГП-а је за утврђивање броја амортизованих возила за 2020. и 2021. узета година стављања у употребу из достављених табела, а за 2022. годину је узет број амортизованих возила из модула сталних средстава ИСФУ-а. Код ГП због некомплетности података за вриједност возила узета је просјечна набавна вриједност возила са 31.12.2022. године из ИСФУ (моторна јер су само та возила достављена у табелама). Код ДКПТ-а нису ушла возила Централне банке и три возила за која нису достављени подаци о вриједности и стављању у употребу.

¹¹² Код ГП-а у пређену километражу нису ушла возила која су продата у 2022. години (око 40 возила), као ни возила за која недостају подаци о пређеној километражи (2020. - 10 ком, 2021. - 53 ком., 2022. - 1 ком.). Код ДКПТ-а пређена километража није унесена код возила која су била посуђена УИО-у и ГС-у.

И просјечни трошкови регистрације и осигурања возила су различити код институција из узорка. Просјечни трошкови по институцијама су приказани на сљедећем графикону.

Графикон бр. 5: Просјечни трошкови регистрације и осигурања по возилу у КМ¹¹³



Просјечни трошкови регистрације и осигурања су најнижи код СИПА-е чији је возни парк међу најјефтинијим возним парковима посматраних институција и има мањи број каско осигураних возила. С друге стране, највећи трошкови осигурања и регистрације су код ГССМ-а гдје су сва возила каско осигурана, а и вриједност возног парка је већа у односу на возни парк других институција.

¹¹³ За обрачун трошкова регистрације и осигурања узети су трошкови из ИСФУ-а за посматрани период и број возила у достављеним табелама.

Код ГП-а је број у достављеним табелама увећан за продата возила која су наведена у табели за 2020. годину, а нису наведена у табели за 2022. годину. Приколице нису ушле у овај број.

Код ДКПТ-а у број возила нису ушла возила Централне банке.